

തലശ്ശേരി ഹെറിറ്റേജ് പ്രോജക്റ്റ്

(മലബാറിന്റെ
സാംസ്കാരിക പൈതൃകം)

കേരളത്തിന്റെ മറ്റ് ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന് വ്യതിരിക്തമായ ചരിത്രമാണ് മലബാറിനുള്ളത്. ചരിത്രാതീത കാലത്തെക്കുറിച്ച് അധികം അറിവില്ലെങ്കിലും, സംഘകാലഘട്ടത്തിലെ (ബിസി മൂന്നാം നൂറ്റാണ്ട്) പുരാതന തമിഴ് കൃതികൾ, കളരിപ്പയറ്റും തെയ്യവും ഈചേർന്ന ഇവിടുത്തെ സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തിലേക്ക് വെളിച്ചം വീശുന്നു,

THALASSERY HERITAGE PROJECT (MALABAR CULTURAL HERITAGE)

Malabar has a distinctive history, different from that of the other parts of Kerala. Although much of its prehistory is not known, ancient Tamil works during the Sangam age, i.e., 3rd century BCE, throw light on the cultural heritage of this place, seen in its most typical form in Kalarippayattu and Theyyam performances.

തലശ്ശേരി പൈതൃക പദ്ധതിയെ
നാലായി തരംതിരിച്ചിട്ടുണ്ട് -

തുറമുഖ സർക്യൂട്ട്,

പഴശ്ശി സർക്യൂട്ട്,

നാടോടി/ഐതിഹ്യ സർക്യൂട്ട്,

സാംസ്കാരിക സർക്യൂട്ട്

എന്നിവയാണവ

HARBOUR TOWN CIRCUIT

ഹാർബർ ടൗൺ സർക്യൂട്ടിലൂടെ പൈതൃക നഗരമായ തലശ്ശേരിയെ കണ്ടെത്തൂ. ഈ നഗരത്തിലെ ഓരോ കെട്ടിടത്തിനും അതിന്റേതായ കഥയുണ്ട്. ഒരിക്കൽ സുഗന്ധവ്യഞ്ജന വ്യാപാരത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിരുന്ന ഈ നഗരം ഇപ്പോഴും പഴയ തിരക്കേറിയ വ്യാപാര കേന്ദ്രത്തിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ വഹിക്കുന്നു. കൊളോണിയലിസത്തിന്റെ ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തലുകളായി വിവിധ ചരിത്ര സ്മാരകങ്ങൾ നിലകൊള്ളുന്നു. ഈ സമ്പന്നമായ പാരമ്പര്യങ്ങൾ പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യുക, ഈ നഗരത്തിലെ വ്യത്യസ്ത മതപരമായ ആചാരങ്ങളുടെ വളർച്ചയ്ക്ക് കാരണമായ ശക്തികളെ മനസ്സിലാക്കുക. തെരുവുകളിലൂടെയുള്ള നടത്തം തലശ്ശേരിയുടെ തനതായ പാചക പാരമ്പര്യത്തെ മനസ്സിലാക്കാൻ നമ്മളെ സഹായിക്കുന്നു.

Come and discover Thalassery, the heritage town, through the Harbour Town Circuit. Each building in this city has its own story. Once the hub of spice trade, this city still carries remnants of an old bustling trading centre. Various historical monuments stand as reminders of an era of colonialism. Explore these rich traditions and understand the forces that shaped the growth of different religious practices in this city. A walk through the streets helps you appreciate the unique culinary traditions too of Thalassery.

തുറമുഖ സർക്യൂട്ടിനോടനുബന്ധിച്ച പ്രധാനടൂറിസം/പൈതൃക കേന്ദ്രങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു

വെല്ലസ്ലി ബംഗ്ലാവ്

1

സംസ്ഥാനത്തിന് ക്രിക്കറ്റ് പരിചയപ്പെടുത്തിയതിന് പ്രശസ്തനായ ആർതർ വെല്ലസ്ലി പ്രഭുവിന്റെ പേരിലാണ് വെല്ലസ്ലി ബംഗ്ലാവ് അറിയപ്പെടുന്നത്. ശാന്തവും ശാന്തവുമായ പ്രദേശത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മനോഹരമായ ഈ മാളിക യഥാർത്ഥത്തിൽ കൊളോണിയൽ കാലഘട്ടത്തിൽ മലബാറിലെ അന്നത്തെ സബ് കളക്ടറായിരുന്ന ടി.എച്ച്. ബേബറിന്റെതായിരുന്നു. പിന്നീട് വെല്ലിംഗ്ടൺ പ്രഭുവായി മാറിയ സർ ആർതർ വെല്ലസ്ലി ഇവിടെ ക്രിക്കറ്റ് കളിച്ചിരുന്നുവെന്നും ഈ കായിക വിനോദത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ അതീവ തൽപ്പരനായിരുന്നുവെന്നും റിപ്പോർട്ടുണ്ട്. ബംഗ്ലാവ് ഇപ്പോൾ ജില്ലാ സബ് കളക്ടറുടെ ഔദ്യോഗിക വസതിയാണ്. തലശ്ശേരി കോട്ടയ്ക്ക് സമീപം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.

Wellesley Bungalow is named after Lord Arthur Wellesley, famous for having introduced cricket to the state. This beautiful mansion situated in a calm and tranquil area originally belonged to T. H. Baber, the then Sub-Collector of Malabar during the colonial era. Sir Arthur Wellesley, who later became the Duke of Wellington, reportedly played cricket here, and was very keen on promoting this sport. The Bungalow is now the official residence of the District Sub-Collector. Situated close to Thalassery Fort, the building is easy to locate.

2

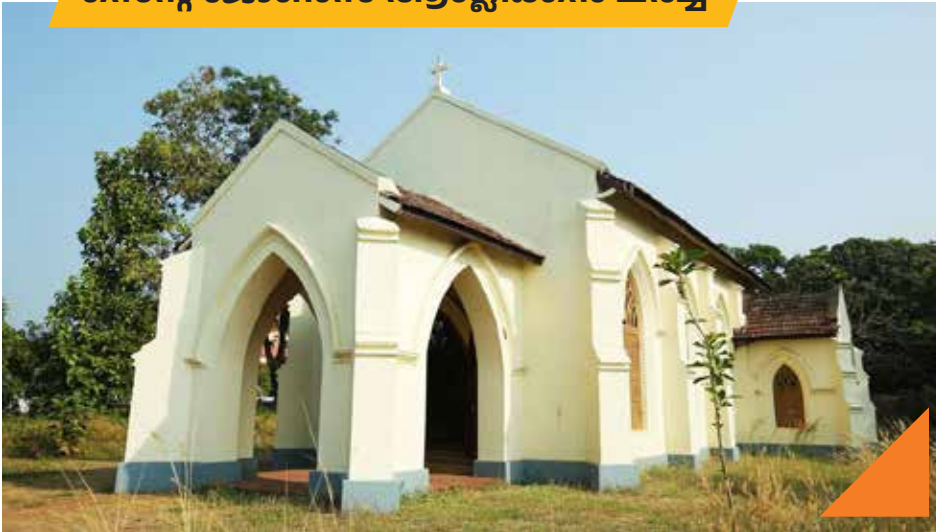
അതിവേഗം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തലശ്ശേരിയുടെ നഗരപ്രകൃതിയിൽ തലശ്ശേരി കോട്ട തലയുയർത്തി നിൽക്കുന്നു. 1683-ൽ, ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റ് ഇന്ത്യാ കമ്പനി മലബാറിൽ വ്യാപാരം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ, തലശ്ശേരിയിൽ ഒരു ഫാക്ടറി നിർമ്മിക്കുകയും 1708-ൽ അത് ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ, ആദ്യ വർഷങ്ങളിൽ ഇത് വ്യാപാര ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിച്ചു. പിന്നീട് ഇത് ഇന്ത്യയിലെ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിന്റെ സൈനിക താവളവും ഭരണ കേന്ദ്രവും മായി മാറി.

കോട്ടയുടെ ഒരു ഭാഗർഭ അറ പല യോഗങ്ങളും നടത്താൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതായി പറയപ്പെടുന്നു. ചതുരാകൃതിയിലുള്ള ഈ കോട്ട പഴയ കാലത്തെ വാസ്തുവിദ്യാ ശൈലിയുടെ മികച്ച മാസ്റ്റർപീസ് ആണ്. ചുറ്റുപാടുമുള്ള കൊത്തളങ്ങൾ, കുറ്റൻ പ്രവേശന മതിൽ, തുറമുഖ നഗരം എന്ന് വിളിച്ചാതുന്ന വിളക്കുമാടം, രഹസ്യ തുരങ്കങ്ങൾ എന്നിവ അതിന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ സവിശേഷതകളിൽ ചിലതാണ്.

Thalassery Fort stands tall in Thalassery’s fast-changing townscape. In 1683 CE, when the English East India Company started trading in Malabar, it built a factory at Thalassery and fortified it in 1708 CE. Hence, it was used for trade purposes in the initial years. Later it became a military base and administrative centre for British rule in India.

An underground chamber of the fort is said to have been used to conduct many meetings. This square-shaped fort is an excellent masterpiece of the architectural style of yesteryears. The flanking bastions, massive entrance wall, the lighthouse pronouncing it a harbour town and the secret tunnels are some among its notable features.

സെന്റ് ജോൺസ് ആംഗ്ലിക്കൻ ചർച്ച്

3

ഇംഗ്ലീഷ് ചർച്ച് എന്നറിയപ്പെടുന്ന സെന്റ് ജോൺസ് ആംഗ്ലിക്കൻ ചർച്ച് 1869 CE-ൽ തലശ്ശേരി തുറമുഖത്തെ മാസ്റ്റർ അറ്റൻഡന്റായ സർ എഡ്വേർഡ് ബ്രണ്ണന്റെ എൻഡോവ്മെന്റ് ഉപയോഗിച്ചാണ് നിർമ്മിച്ചത്. മനുഷ്യസ്നേഹിയായ ബ്രണ്ണൻ ഒരു കപ്പൽ തകർച്ചയ്ക്ക് ശേഷം തലശ്ശേരിയിലെത്തിപ്പെടുകയായിരുന്നു. 1859 CE-ൽ മരിക്കുന്നതിന് വളരെ മുമ്പ് തന്റെ സമ്പാദ്യമെല്ലാം അഗതികൾക്കുള്ള ഫണ്ടിലേക്ക് വിട്ടുകൊടുത്തു.

ഗോതിക് റിവൈവൽ, ആംഗ്ലിക്കൻ വാസ്തുവിദ്യാ ശൈലികളുടെ മികച്ച മാതൃകയാണ് ഈ പള്ളി. ബ്രണ്ണനെയും ഈസ്റ്റ് ഇന്ത്യാ കമ്പനിയുടെ മറ്റ് നിരവധി ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും പള്ളി സെമിത്തേരിയിൽ അടക്കം ചെയ്തു. സംസ്ഥാന പുരാവസ്തു, സുറിസം വകുപ്പുകൾ 2009-ൽ പള്ളിയുടെ മുഖം മിനുക്കി.

St John's Anglican Church, also known as English Church, was built in 1869 CE using an endowment from Sir Edward Brennan, a Master Attendant at Thalassery Port. The British philanthropist reached Thalassery after a shipwreck and bequeathed all his savings to a Poor Fund much before his death in 1859 CE.

The church is a fine specimen of Gothic Revival and Anglican architectural styles. Brennan and many other officials of the East India Company were buried in the church cemetery. The epitaph of Edward Brennan reads "The sterling upright Englishman". The church was given a facelift in 2009 by the State Archaeology and Tourism Departments.

4

ക്രിസ്തുവർഷം 1856-ൽ ജർമ്മൻ ബാസൽ മിഷൻ ബാസൽ ഇവാഞ്ചലിക്ക്കൽ മിഷൻ പാർസി (ബിഇഎംപി) സ്കൂൾ സ്ഥാപിച്ചു. പട്ടണത്തിൽ ഒരു പുതിയ സാമൂഹിക സംസ്കാരം കൊണ്ടുവരുന്നതിൽ സ്കൂൾ സ്വാധീനം ചെലുത്തുകയും രാഷ്ട്രീയ മേഖലയിൽ ശ്രദ്ധേയരായ ചില പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥികളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തു.

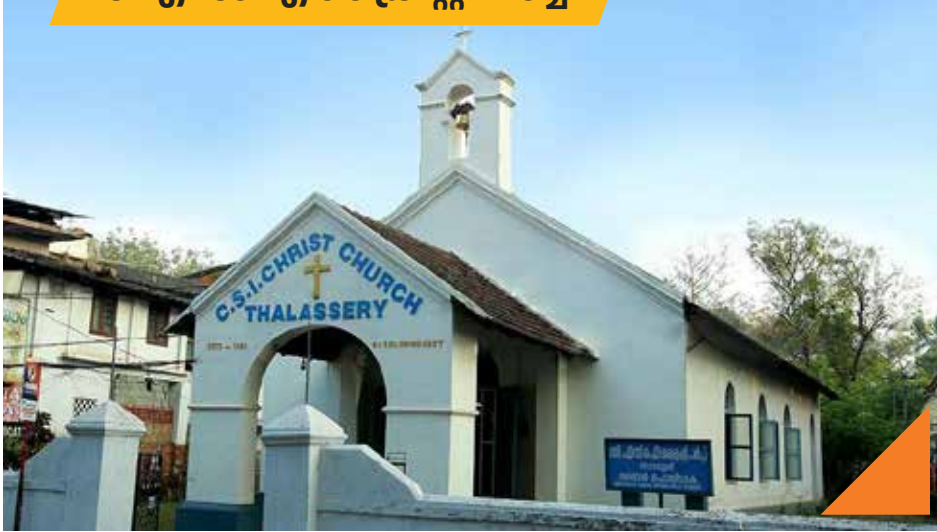
തുടക്കത്തിൽ, ഇത് ബാസൽ ജർമ്മൻ മിഷൻ സ്കൂൾ എന്ന് നാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു, എന്നാൽ പിന്നീട് ബേസൽ ജർമ്മൻ മിഷൻ പാഴ്സി സ്കൂൾ എന്നാക്കി മാറ്റി. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധസമയത്ത്, "ജർമ്മൻ" എന്ന വാക്ക് "ഇവാഞ്ചലിക്കൽ" എന്നാക്കി മാറ്റി. വിശാലമായ ഹാൾ, റൂഫ് ടൈലുകൾ, സീലിംഗിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന കുറ്റൻ തടി ബീമുകൾ എന്നിവയാൽ സ്കൂൾ ശ്രദ്ധേയമാണ്. നേരത്തെ ഗാലറി ഹാൾ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും കാലക്രമേണ നശിച്ചു. ഇപ്പോൾ, അത് പുനഃസ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

In 1856 CE, the German Basel Mission founded the Basel Evangelical Mission Parsi (BEMP) School. The school was influential in bringing a new social culture in the town and produced some notable alumni in the political sphere.

Initially, it was named Basel German Mission School but later changed to Basel German Mission Parsi School owing to the contribution made by Mr Kai-kose Rudershan, the Parsi philanthropist, to the school. During the time of World War II, the word "German" was replaced by "Evangelical," for political reasons. The school is noted for its spacious hall, roof tiles, and huge wooden beams used in ceiling. Earlier, there was a Gallery Hall but it got ruined over time. Now, it is being restored.

സിഎസ്ഐ ക്രൈസ്റ്റ് ചർച്ച്

5

തലശ്ശേരി നഗരത്തിന്റെ ഹൃദയഭാഗത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ക്രിസ്തുവർഷം 1864 -ൽ ഒരു ബാസൽ മിഷൻ സുവിശേഷകൻ Dr Reinhardt സ്ഥാപിച്ച ഈ സ്മാരകം അതിന്റെ മഹത്വത്തിലും ഗാംഭീര്യത്തിലും കാഴ്ചക്കാരെ ആകർഷിക്കുന്നു. ബാസൽ മിഷൻ വാസ്തുവിദ്യാ ശൈലി പള്ളി നിർമ്മാണത്തിൽ പ്രകടമാണ്. മേൽക്കൂരയിൽ ഒരു മണി ഗോപുരം, സ്റ്റെയിൻഡ് ഗ്ലാസ് പാളികളുള്ള വിശാലമായ കമാനങ്ങളുള്ള ജാലകങ്ങൾ, തൂക്കു വിളക്കുകൾ, ഒരു മധ്യ ഗോമിക് കമാനം, അൾത്താരയിൽ രണ്ട് ചെറിയ കമാനങ്ങൾ എന്നിവ ഉണ്ട്. സുർഖി [ഇഷ്ടിക പൊടി] മിശ്രിതവും ലാറ്ററൈറ്റ് ബ്ലോക്കുകളും ഇതിന്റെ നിർമ്മാണത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന പ്രധാന ഘടകങ്ങളായിരുന്നു. കൂടാതെ മറ്റ് ഇന്റീരിയർ, എക്സ്റ്റീരിയർ ജോലികൾക്കായി പ്രാദേശികമായി ലഭ്യമായ തടി, മേൽക്കൂര ടൈലുകൾ എന്നിവയും. 150 വർഷത്തിനു ശേഷവും, ഈ കെട്ടിടത്തിന് കേടുപാടുകൾ ഒന്നുമില്ലാത്തത് അക്കാലത്തെ വാസ്തുവിദ്യാ വൈദഗ്ധ്യത്തിലേക്കും നിർമ്മാണ പ്രഗല്ഭ്യത്തിലേക്കും വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു.

Located in the heart of Thalassery town, the CSI Christ Church has been a witness to Thalassery's life and changing fortunes that encompassed its religious and educational reforms too. Established by a Basel Mission evangelist, Dr Reinhardt in 1864 CE, this monument stands in all its glory and grandeur, enthralling its viewers. The Basel Mission architectural style is evident in the church construction. Featuring a bell tower atop its roof, wide-arched windows with stained glass panes, hanging lamps, a central Gothic arch and two smaller arches in the altar space, the structure arrests one's attention instantly. Surkhi [brick dust] mixture and laterite blocks were the main elements used in its construction, along with the locally available wood and roof tiles for other interior and exterior works. Even after 150 years, this building stands strong, pointing to the sincerity and architectural expertise of those times.

6

200 വർഷം പഴക്കമുള്ള ഓടത്തിൽ പള്ളി എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഓടത്തിൽ മസ്ജിദ് തലശ്ശേരി നഗരത്തിന്റെ പൈതൃകത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന മഹത്തായ സ്മാരകമാണ്. ക്രിസ്തുവർഷം 1806-ൽ കേയി കുടുംബത്തിലെ മുസ കാക്കയാണ് ഇത് നിർമ്മിച്ചത്. അക്കാലത്ത് കേരളത്തിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അനുവർത്തിച്ചിരുന്ന വാസ്തുവിദ്യാ ശൈലിക്ക് സമാനമാണ് ഓടത്തിൽ പള്ളിയുടെയും നിർമ്മിതി എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. മൂന്ന് നിലകളുള്ള മസ്ജിദ് അതിന്റെ ചെമ്പ് പതിച്ച മേൽക്കൂര, തേക്ക് തടിയുടെ സമൃദ്ധമായ ഉപയോഗം, എണ്ണമറ്റ ജനാലകൾ, സ്വർണ്ണ താഴികക്കൂടം എന്നിവയ്ക്ക് പ്രശസ്തമാണ്. മസ്ജിദിനോട് അനുബന്ധിച്ച ശ്മശാനത്തിൽ കേയി കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളെ മാത്രമാണ് അടക്കം ചെയ്യുന്നത്. തലശ്ശേരി പഴയ ബസ് സ്റ്റാൻഡിന് സമീപമാണ് മസ്ജിദ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

The 200-year-old Odathil Mosque, known as Odathil Palli, is a magnificent monument that reflects the heritage of Thalassery town. It was built by Moosa Kakka of Keyi family in 1806 CE. The land for the mosque, obtained from Dutch East India Company, used to be cultivated for growing sugarcane and was known as "Karimbin Odam". Karimbu in Malayalam means "sugarcane" and Odam is Dutch for "garden". Hence the name.

Odathil mosque is noted for its distinctive architectural style, which is similar to the architectural styles followed in Kerala temples during that time. The three-storeyed mosque is famous for its copper plate roofing, abundant use of teak wood, countless windows and golden thazhikakudam [finials]. The graveyard of the mosque is used to bury members of the Keyi family only. The mosque is located near the old bus stand at Thalassery in Kannur.

മാളിയേക്കൽ വീട്

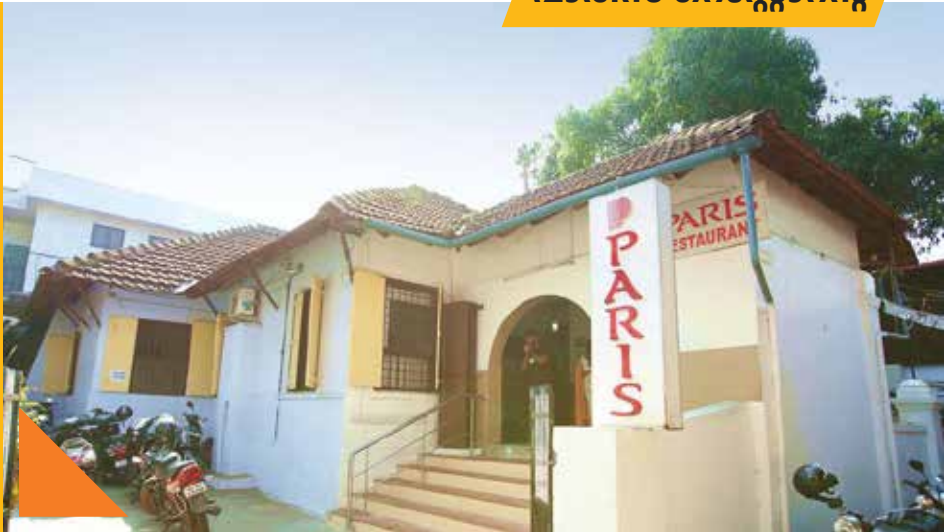
7

ക്രിസ്തുവർഷം 1919ൽ പണികഴിപ്പിച്ച മാളിയേക്കൽ വീട് തലശ്ശേരിയുടെ മാറുന്ന ചരിത്രത്തിന് സാക്ഷിയാണ്. പരേതനായ കടകണ്ടി കുട്ടിയാ മു ഹാജിയാണ് തന്റെ മക്കൾക്കായി ഈ മനോഹരമായ സൗധം നിർമ്മിച്ചത്. ഇതിന് 16-ലധികം മുറികളുണ്ട്. ഈ വീടിന്റെ തൂണുകൾ, ടൈലുകൾ, ഷാൻഡി ലിയറുകൾ, തടികൊണ്ടുള്ള പണികൾ തുടങ്ങി മിക്കവാറും എല്ലാ സവിശേഷ തകളും ഈ കുടുംബത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്ന വ്യാപാര ബന്ധത്തെയും പ്രാദേശിക കരകൗശലത്തിന്റെ മഹത്വത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

മാളിയേക്കൽ വീട് തലശ്ശേരിയിലെ ഒരു തറവാട് മാത്രമല്ല, വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തെ നവീകരണത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ്. മുസ്ലീം പെൺകുട്ടികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കാലത്ത് കുടുംബത്തിലെ മുത്ത അംഗമായ പി.എം.മറിയമ്മ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം നേടിയിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസ, തൊഴിൽ മേഖലകളിലെ നിരവധി നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അവർ മുൻനിരയിലായിരുന്നു.

Built in 1919, Maliyekkal House has been a witness to Thalassery's changing history. The late Kadankandi Kuttियamu Haji built this beautiful mansion for his children. It has more than 16 rooms. The pillars, tiles, chandeliers, wooden work and nearly all features in this house speak volumes for the trade relationships this family had and the greatness of local craftsmanship.

Maliyekkal House is not just an ancestral home at Thalassery, but an icon for reformation in education. P. M. Mariyumma, the eldest member of the family, was English-educated at a time when education was denied to Muslim girls. She was in the forefront of several reformation activities in the fields of education and employment.

ക്രിസ്തുവർഷം 1942-ൽ പരേതനായ എം.കെ.മുഹമ്മദ് ഹാജി പാരിസ് റെസ്റ്റോറന്റ് സ്ഥാപിച്ചതോടെയാണ് തലശ്ശേരി ബിരിയാണിയുടെ കഥ തുടങ്ങുന്നത്. തനതായ രുചിയുള്ള പ്രത്യേക ബിരിയാണി മസാല ഉപയോഗിച്ച് അദ്ദേഹം തന്നെ തയ്യാറാക്കിയ രീതിയിൽ ദം ബിരിയാണി സൃഷ്ടിച്ചു. നീണ്ട 78 വർഷത്തിനു ശേഷവും, ഹോട്ടലും അതിന്റെ മുൻഭാഗവും പരിസരവും പഴയതയുടെ തനിമ നിലനിർത്തി സംരക്ഷിച്ചു പോരുന്നു. പഴയ അലമാരകളും ഗ്ലാസ് പാത്രങ്ങളും ഇപ്പോഴും സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. തലശ്ശേരിയിലെ പാരിസ് റെസ്റ്റോറന്റ് പാരമ്പര്യത്തിന്റെയും അതിന്റെ ക്ഷേമത്തിനായി പൂർണ്ണമനസ്സോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു തലമുറയുടെ സമർപ്പണത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ്.

The story of Thalassery biryani started here in 1942 CE, when Paris Restaurant was founded by the late M. K. Mohammed Haji. He created Dum Biryani in his own way using special Biryani masala which has a unique flavour.

Even after long 78 years of continuous service, their heritage and vintage charm remain strong as they maintain the hotel, its façade and premises. Initially, the hotel building functioned in a rented space, once home to a member of Arakkal royal family. It was later purchased. The old almira's and glass jars are still preserved. Thalassery's Paris Restaurant symbolizes a tradition, a tradition of love, the dedication of a generation of employees who wholeheartedly work for its wellbeing.

ബംഗ്ലാ ഹൗസ്

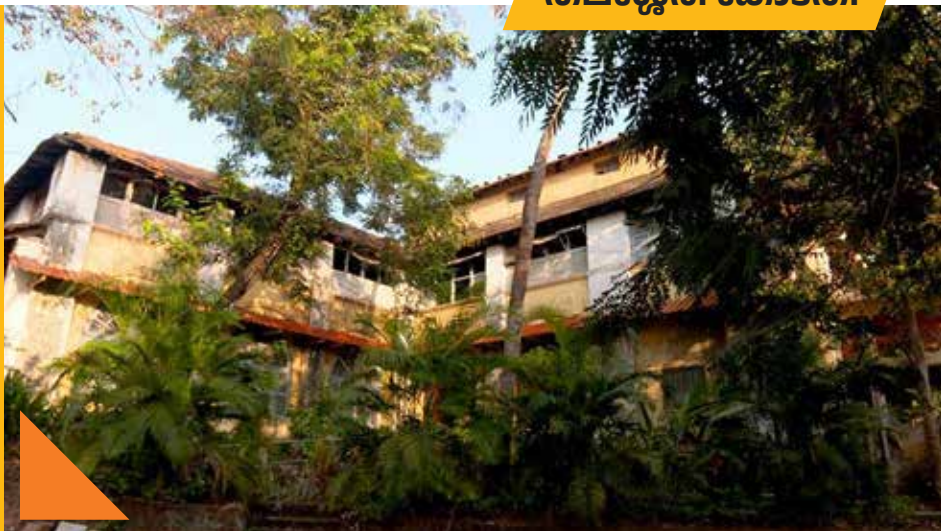

തലശ്ശേരി നഗരത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന 260 വർഷം പഴക്കമുള്ള ബംഗ്ലാ ഹൗസ് അല്ലെങ്കിൽ വയപ്പുറത്ത് കുന്നുമേൽ തറവാട് ഇപ്പോഴും അതിന്റെ പൈതൃക ചാരുത കൊണ്ട് ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഈ പൂർവ്വിക വീടിന് പട്ടണത്തിന്റെ ക്രിക്കറ്റ് പാരമ്പര്യവുമായി ശക്തമായ ബന്ധമുണ്ട്.

ബംഗ്ലാ ഹൗസ് വാസ്തുവിദ്യാ വൈഭവത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ്. വിശാലമായ വരാന്തകളും മരത്തിൽ തീർത്ത സവിശേഷമായ കൊത്തുപണികളുമുള്ള തനതായ നിർമ്മാണ ശൈലി ആകർഷണീയമാണ്. ഒന്നാം നിലയിലെ വിശാലമായ ഹാൾ പുരാതന ഷാൻഡലിയേഴ്സ്, ബെൽജിയൻ ഗ്ലാസ് ജാലകങ്ങൾ, ബർമ്മ ടൈലുകൾ, മറ്റ് നിരവധി വസ്തുക്കൾ എന്നിവ ചേർത്ത് അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹാളിനോട് ചേർന്നുള്ള ആർട്ട് ഗാലറി അപൂർവ്വ റെക്കോർഡുകളുടെയും പുസ്തകങ്ങളുടെയും ഫോട്ടോഗ്രാഫുകളുടെയും ശേഖരമാണ്. വലിയ ഡൈനിംഗ് ഹാളിൽ പ്രശസ്തരായ ക്രിക്കറ്റ് കളിക്കാരും മറ്റ് കായിക താരങ്ങളും നിരവധി തവണ ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടുണ്ട്.

The 260-year-old Bangla House or Vayapurath Kunnumel Tharavadu located in Thalassery town still retains its heritage charm. This ancestral house also holds strong links with the town's cricket legacy.

Bangla House is a symbol of architectural splendour, featuring a unique style of construction with wide verandas and exclusive wood carvings. The antique chandeliers, Belgian glass windows, Burma tiles and several other objects displayed in the spacious hall of the first floor throw light on the life and culture of the family through almost three centuries. An art gallery adjacent to the hall is a reservoir of rare records, books and photographs. Its large dining hall has hosted many lunches for famous cricket players and other sports players

ക്രിസ്തുവർഷം 1793 -ൽ മലബാർ പ്രവിശ്യയുടെ വടക്കൻ ഡിവിഷന്റെ ആസ്ഥാനം തലശ്ശേരി ആയിരുന്നപ്പോഴാണ് തലശ്ശേരിയിലെ ജുഡീഷ്യൽ ഭരണസംവിധാനം ആരംഭിച്ചത്. 1843 -ൽ, ജില്ലാ കോടതി സിവിൽ ആൻഡ് സെഷൻസ് ജഡ്ജിയായി മാറിയപ്പോൾ കോടതി കൂടുതൽ മാറ്റങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി. പിന്നീട് 1873 -ൽ തലശ്ശേരി ജില്ലാ ജഡ്ജിമാരുടെ ആസ്ഥാനമായി മാറി. പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിന് മുമ്പ് തലശ്ശേരി ഒരു പുതിയ നീതിന്യായ യുഗത്തിലേക്ക് ഉണർന്നിരുന്നു. തലശ്ശേരി കോടതിയിലെ നിരവധി പൈതൃക കെട്ടിടങ്ങൾ ഇപ്പോഴും പഴയ ചാരുത നിലനിർത്തുന്നു.

The Judicial System of Administration at Thalassery started long back in 1793 CE when Thalassery was the headquarters of the Northern Division of Malabar Province. But in 1802 the Provincial Court paved a new way in the court, with the introduction of the Cornwallis System of administration of justice, an amalgamation of English and Indian elements in social justice.

In 1843 CE, the Court underwent further changes when the Zilla Court changed to Civil and Sessions Judge of the Zilla, but, later in 1873 CE, Thalassery became the headquarters of District judges. Before the end of the 19th Century, Thalassery had woken up to a new judicial era. The numerous heritage buildings at the Thalassery Court still maintain an old-world charm.

മുനിസിപ്പൽ സ്റ്റേഡിയം

ഇന്ത്യൻ ദേശീയതയുടെ പ്രതീകമായി മാറിയ ക്രിക്കറ്റ് പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിലാണ് തലശ്ശേരിയിൽ എത്തുന്നത്. വെല്ലിംഗ്ടൺ ഡ്യൂക്ക് ആയ സർ ആർതർ വെല്ലസ്ലി ക്രിക്കറ്റ് തലശ്ശേരിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരികയും തന്റെ സഹപ്രവർത്തകർക്കൊപ്പം സ്റ്റേഡിയത്തിൽ കളിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരു ടീമുണ്ടാക്കാൻ വേണ്ടത്ര കളിക്കാർ ഇല്ലാതിരുന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹം ശിപായിമാർ, ധോബികൾ, മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങിയവരെ കൂട്ടി ടീം ഉണ്ടാക്കി.

മുനിസിപ്പൽ സ്റ്റേഡിയം 1802-ൽ നിർമ്മിച്ചതാണ്, 2002-ൽ തലശ്ശേരി ക്രിക്കറ്റ് ഗ്രൗണ്ട് അതിന്റെ 200-ാം ജന്മദിനം ആഘോഷിച്ചത് ഇന്ത്യയും ശ്രീലങ്കയും തമ്മിലുള്ള ക്രിക്കറ്റ് മത്സരത്തിന് ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചുകൊണ്ടാണ്. തലശ്ശേരി ക്രിക്കറ്റ് സ്റ്റേഡിയം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് നിരവധി രണ്ടി ട്രോഫി ക്രിക്കറ്റ് മത്സരങ്ങൾക്ക് ഈ സ്റ്റേഡിയം വേദിയായിട്ടുണ്ട്.

Cricket which has become a symbol of Indian nationality was introduced into Thalassery sometime in the late 18th Century. Sir Arthur Wellesley, later Duke of Wellington, brought cricket to this place and played with his colleagues at the stadium. When he did not have enough players to make a team, he gathered peons, dhobies, fisherfolk and many others to make up the number.

The Municipal Stadium was constructed in the year 1802, and in 2002 Thalassery cricket ground celebrated its 200th birthday by hosting a cricket match between India and Sri Lanka. Before the construction of Thalassery Cricket Stadium, this stadium hosted many Ranji Trophy cricket matches

തലശ്ശേരി കോടതിയിൽ പ്രാദേശിക ജഡ്ജിയായി സേവനമനുഷ്ഠിച്ച ഇ.എൻ. ഓവർബറിയുടെ പേരിലാണ് കുുന്നിൻമുകുളിൽ നിർമ്മിച്ച ഈ കടൽത്തീര പാർക്ക്. 1879-ൽ അറബിക്കടലിന് അഭിമുഖമായി പാറക്കെട്ടിൽ ഒരു പിക്നിക് സ്പോട്ട് ഉണ്ടാക്കാൻ ഓവർബറി ആരംഭിച്ചെങ്കിലും പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതിനാലാണ് ഓവർബറിയുടെ ഫോളി എന്ന പേര് പാർക്കിന് വന്നത്. തലശ്ശേരി മുനിസിപ്പൽ സ്റ്റേഡിയത്തിന് സമീപം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പാർക്ക് പ്രദേശവാസികൾക്കും വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കും ഒരുപോലെ പ്രിയപ്പെട്ട ഇടമാണ്. വാച്ച് ടവറും കോഫി ഷോപ്പും പാർക്കിലെ മറ്റ് ആകർഷണങ്ങളാണ്.

Named after its builder, E. N. Overbury, who served as a local judge in Thalassery court, this seaside park built on a hill, offers an excellent view of the Arabian sea. Overbury wanted to create a picnic spot on the cliff. Though he started the construction in 1879 CE, he could not complete it. Hence the name, Overbury's Folly.

Situated near Thalassery Municipal Stadium, this park is a popular hangout for locals and tourists alike. The seaside park is a perfect spot to be in during evenings when the sun touches the horizon. The watchtower and the coffee shop are the other attractions in the park.

ജവഹർ ഘട്ട് അഥവാ ആസാദ് ബീച്ച്

13

ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യ സമര പ്രസ്ഥാനവുമായുള്ള ബന്ധം കൊണ്ട് തന്നെ തലശ്ശേരി കോട്ടയ്ക്ക് പിന്നിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ജവഹർ ഘട്ട് അഥവാ ആസാദ് ബീച്ച് ചരിത്രപരമായ പ്രാധാന്യമുള്ളതാണ്. 1940ൽ, ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റിന്റെ അടിച്ചമർത്തലിനും ക്രൂരമായ ഭരണത്തിനുമെതിരെ പ്രതിഷേധിക്കാൻ കോൺഗ്രസ്സിലെ ഇടതുപക്ഷ അനുഭാവികൾ സെന്റ് ജോസഫ്സ് സ്കൂളിന് പടിഞ്ഞാറ് കടൽത്തീരത്ത് (ആസാദ് ബീച്ച്) ഒരു വലിയ പ്രക്ഷോഭം സംഘടിപ്പിക്കാൻ പദ്ധതിയിട്ടു. സംഘം ചേരുന്നത് തടയാൻ ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാർ നിരോധന ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചുവെങ്കിലും കെ.ദാമോദരൻ, പി.കെ.കൃഷ്ണൻ, മാധവൻ എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആയിരങ്ങൾ സമരത്തിൽ അണിനിരന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് പോലീസും പ്രക്ഷോഭകരും തമ്മിലുള്ള ഏറ്റുമുട്ടൽ വെടിവയ്പ്പിലേക്കും ഒടുവിൽ ധീരവിപ്ലവകാരികളായ അബു മാസ്റ്ററുടെയും ചാത്തുക്കുട്ടിയുടെയും മരണത്തിലേക്കും നയിച്ചു. നിരവധി പേർ ജയിലിലായി. 1930-ൽ ഗാന്ധിജി സംഘടിപ്പിച്ച ഉപ്പ് കുറുക്കൽ സമരത്തിലും ജവഹർ ഘട്ട് നിർണായക പങ്ക് വഹിച്ചു.

Jawahar Ghat or Azad Beach situated behind Thalassery Fort is of historical significance because of its association with the Indian National Freedom movement. In 1940 CE, Left-wing supporters within the Congress planned to organise a massive agitation on the seashore (Azad Beach) west of St Joseph's School to protest against the oppression and brutal rule of the British government. In anticipation of the movement, the British government issued prohibition orders. Thousands of people lined up under the leadership of K. Damodaran, P. K. Krishnan and Madhavan. The British police and agitators had an encounter which led to firing and eventually the death of brave revolutionaries Abu Master and Chathukutty. Several others were sent to the prison. In 1930 CE, the Salt March organised by Gandhiji had its effect on Malabar too.

അറബിക്കടലിലേക്ക് നീണ്ടുകിടക്കുന്ന പഴയ കടവാണ് തലശ്ശേരിയിലെ കടൽപാലം എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്ന തലശ്ശേരി കടവ്. ആഴം കുറഞ്ഞതും വലിയ പാറകളുള്ളതുമായ സ്ഥലത്ത് പലപ്പോഴും കപ്പലുകൾ തകർന്നു. അതിനാൽ 1910-ൽ ചരക്ക് ഗതാഗതത്തിനായി ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യ ഇന്ത്യാ കമ്പനി ഒരു തുറമുഖം നിർമ്മിച്ചു. 500 അടി നീളമുള്ള പാലത്തിന് തീരത്ത് 24 മീറ്റർ വീതിയും കടലിനടുത്ത് 40 മീറ്റർ വീതിയുമുണ്ട്. മറ്റ് തുറമുഖങ്ങളുടെ ആവിർഭാവവും മറ്റ് നിരവധി ഘടകങ്ങളും തലശ്ശേരി തുറമുഖത്തിന്റെ തകർച്ചയ്ക്ക് കാരണമായെങ്കിലും നാട്ടുകാർക്ക്, തിളക്കമാർന്ന ഓർമ്മകൾ അവശേഷിക്കുന്നു. നഗരത്തെ വാണിജ്യ കേന്ദ്രമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിലും തലശ്ശേരി കടവ് ഒരു പ്രധാന സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. വിനോദസഞ്ചാരികളും നാട്ടുകാരും ഒരുപോലെ സന്ദർശിക്കുന്ന, വൈകുന്നേരങ്ങൾ ചെലവഴിക്കാൻ പറ്റിയ സ്ഥലമാണ് ഇന്ന് തലശ്ശേരി കടവ്.

The Thalassery pier, locally called Kadalpalam in Thalassery, is an old pier reaching out to the Arabian Sea. The shallow water and large rocks often led to shipwrecks and hence in 1910 CE, the British East India Company built the pier for easy transportation of goods. The 500-foot-long bridge is 24 metres wide on the shore-side and 40 metres wide at the sea end. Later, the emergence of other ports and several other factors contributed to the decline of Thalassery Port, but for old natives, the memories still remain fresh. The Thalassery pier holds an important place in the development of the town as a commercial centre.

Visited by tourists and locals alike, today the Thalassery pier is a perfect place to spend the evenings, as the day draws to its close.

താഴെ അങ്ങാടി ഹെറിറ്റേജ് സ്ട്രീറ്റ്

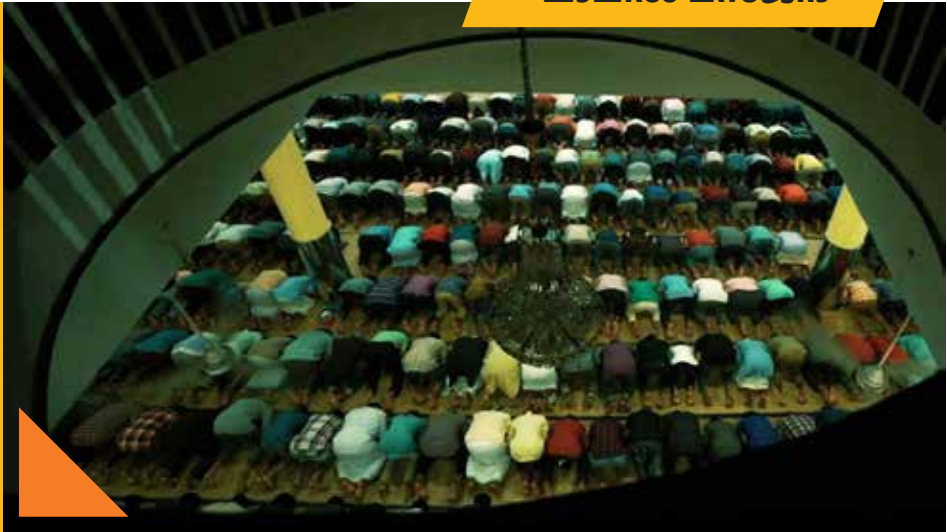
15

കച്ചവടത്തിന്റെയും കൊളോണിയലിസത്തിന്റെയും ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ കഥയാണ് തലശ്ശേരിയിലെ താഴെ അങ്ങാടി ഹെറിറ്റേജ് സ്ട്രീറ്റ് പറയുന്നത്. തുറമുഖത്തിന് സമീപം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഈ തെരുവിന് "ഉരു" അല്ലെങ്കിൽ ഫാറ്റ് ബോട്ടുകൾ വഴി കാപ്പി, കുരുമുളക്, കശുവണ്ടി, മറ്റ് സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വ്യാപാരത്തിന്റെ നീണ്ട ചരിത്രമുണ്ട്.

സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ഉപ്പു സംഭരണശാലകൾ എന്നർത്ഥം വരുന്ന ഉപ്പു പാണ്ടികശാലകൾ എന്നാണ് ഇവ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ലോകപ്രശസ്തമായ തലശ്ശേരി കുരുമുളകും കറുവാപ്പട്ടയും കടത്തിയിരുന്നത് ഈ തുറമുഖത്തു നിന്നാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരം, റോഡ് ഗതാഗതത്തിന്റെ ഉയർച്ചയും കൊച്ചി, മംഗലാപുരം തുടങ്ങിയ തുറമുഖങ്ങളുടെ വളർച്ചയും മൂലം തലശ്ശേരി തുറമുഖത്തിന് അതിന്റെ പ്രാധാന്യം നഷ്ടപ്പെട്ടു. ഗോഡൗണുകൾ കൂടാതെ, ഗസലുകളും മറ്റ് സാഹിത്യ പരിപാടികളും നടത്തുന്ന ഒരു ആർട്ട് ഗാലറിയും ഇവിടെയുണ്ട്.

Thazhe Angadi Heritage Street at Thalassery tells the story of an era of trade and colonialism. Situated close to the harbour, this street has a long history of trading coffee, pepper, cashew and other spices through "Uru" or Fat Boats. Used for storing spices, they were known as Uppu Pandikasalas meaning salt warehouses. The world famous Thalassery Black Pepper and Thalassery Bark were transported from this port. After Independence, with the rise of road transportation and the growth of several other ports like Cochin and Mangalore, Thalassery Port lost its significance.

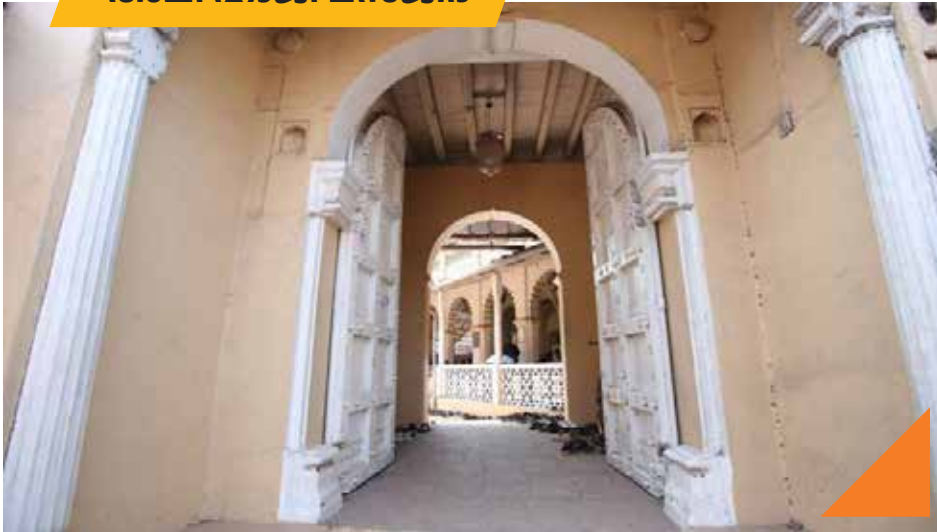
Other than the warehouses, there is an art gallery here which conducts ghazals and other literary programmes once in a while.

ചാലിൽ മസ്ജിദിന് 490 വർഷത്തെ പഴക്കമുണ്ട്. ഹാർബർ പട്ടണത്തിന്റെ അങ്ങയറ്റത്ത് പ്രദേശവാസികൾ നിർമ്മിച്ചതാണ് ഇത്. ഈ മസ്ജിദ് വാസ്തുവിദ്യാ വൈദഗ്ധ്യത്തിന്റെ ഒരു ഉദാഹരണം കൂടിയാണ്, കൂടാതെ വിപുലമായ മരണികൾ, ഒറ്റ-ബീം മേൽത്തട്ട്, ഒരൊറ്റ കല്ലിൽ കൊത്തിയെടുത്ത ഹൂദ് [വുജുവിനുള്ള സ്ഥലം] എന്നിവയ്ക്ക് പേരുകേട്ടതാണ്.

Chalil Mosque is 490 years old. It was built by the locals at the far end of Harbour town. This mosque is also an example of architectural finesse, and is noted for extensive wooden works, single-beam ceilings and the Houdh [place for ablution] carved out from a single stone.

അലി ഹാജി മസ്ജിദ്

17

തലശ്ശേരിയിലെ പിയർ റോഡിന് സമീപം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന അലി ഹാജി മസ്ജിദ് 19-ആം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യത്തിൽ പരേതനായ മെഹ്മാൻ സേത്ത് നിർമ്മിച്ചതാണ്. ഗുജറാത്തിലെ കൊടും വരൾച്ചയെ തുടർന്ന് മലബാർ തീരത്ത് വന്ന് താമസമാക്കിയ അദ്ദേഹം ഒരു സമ്പന്നനായ വ്യാപാരിയായിരുന്നു. ജർമ്മൻ നിർമ്മിത വിളക്കുകളും കുറ്റൻ തടി ബീമുകളും ഘടനയുടെ ഭംഗി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

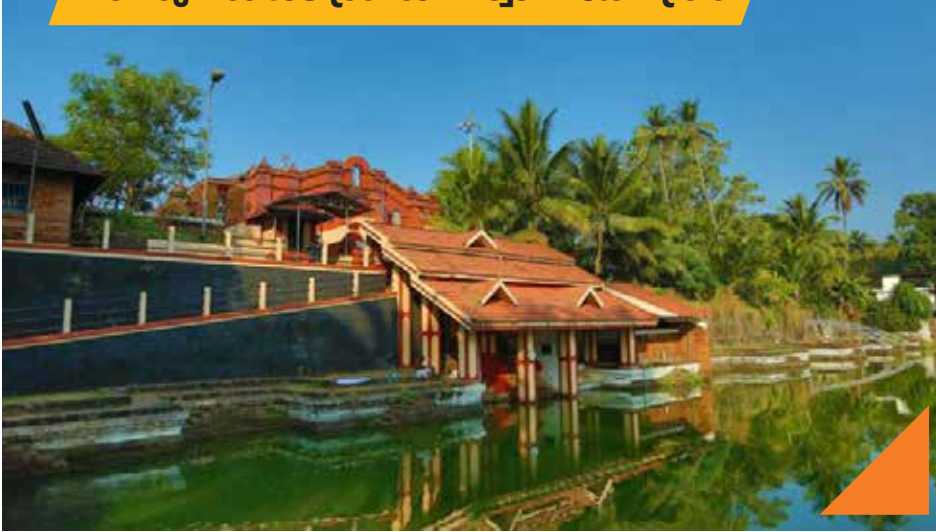
Situated near Pier Road at Thalassery, Ali Haji Mosque was built by the late Mehman Seth during mid-19th century CE. He was a rich merchant, who came and settled in Malabar Coast after a spell of extreme drought in Gujarat. German-made lamps and huge wooden beams accentuate the beauty of the structure.

തായലങ്ങാടി മസ്ജിദ് കേയി കുടുംബം പണികഴിപ്പിച്ച 100 വർഷം പഴക്കമുള്ള പള്ളിയാണ്. കൊത്തുപണികളുള്ള ഒറ്റക്കല്ല് തൂണുകൾ, ഹുദ് [വുദുവിനുള്ള സ്ഥലം] എന്നിവയുള്ള ഈ പള്ളി അതിന്റെ പൈതൃക മൂല്യത്തിനും വാസ്തുവിദ്യാ പ്രാധാന്യത്തിനും വിലമതിക്കപ്പെടുന്നു. സമീപത്തായി ഒരു യത്നീം ഖാന [സ്കൂൾ] പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

Thalayangadi mosque is a 100-year-old mosque built by the Keyi family. The mosque is appreciated for its heritage value and architectural significance, with single stone pillars with carvings, and a Houdh [place for ablution]. An Ethim Khana [school] also functions nearby.

തിരുവങ്ങാട് ശ്രീരാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം

19

വിഷ്ണുവിന്റെ അവതാരമായ ശ്രീരാമന് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന തിരുവങ്ങാട് ശ്രീരാമസ്വാമി ക്ഷേത്രം, പരമ്പരാഗത കളിമൺ ഓടുകൾക്ക് പകരം മേൽക്കൂരയിൽ പിച്ചള ഷീറ്റ് വിരിച്ചതിനാൽ പിച്ചള പഗോഡ എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. വ്യത്യസ്ത ഇതിഹാസ കഥകൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന പുരാതന ശില്പങ്ങളും മൂറൽ പെയിന്റിംഗുകളും ഉള്ള മനോഹരമായ വാസ്തുവിദ്യാ സ്മാരകമാണ് ക്ഷേത്രം.

2000 വർഷത്തിലേറെ പഴക്കമുള്ള ഈ ക്ഷേത്രം നിരവധി ചരിത്ര കഥകളും മായും ഐതിഹ്യങ്ങളുമായും ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ടിപ്പു സുൽത്താന്റെ സൈന്യം, പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യത്തിൽ മലബാർ അധിനിവേശ വേളയിൽ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾക്ക് കേടുപാടുകൾ വരുത്തി. കണ്ണൂർ പട്ടണത്തിൽ നിന്ന് 24 കിലോമീറ്റർ അകലെ തലശ്ശേരിയിലെ തിരുവങ്ങാട് എന്ന സ്ഥലത്താണ് ക്ഷേത്രം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

Dedicated to Lord Rama, an incarnation of Vishnu, Thiruvangad Sree Ramaswamy temple is also known as Brass Pagoda, owing to the brass sheeting on roofs instead of the customary clay tiles. The temple is a beautiful architectural monument with ancient sculptures and mural paintings, which reveal different epic stories.

This temple is more than 2000 years old and is associated with several historical tales and legends. Tipu Sultan's forces, in the course of their invasion of Malabar during the mid-18th century, damaged some of its parts. The temple is situated at Thiruvangad, Thalassery, 24 kms from Kannur town.

മഹാനായ നവോത്ഥാന നായകൻ ശ്രീനാരായണ ഗുരു 1908-ൽ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തിയ ജഗന്നാഥ ക്ഷേത്രം തലശ്ശേരിയുടെ സാമൂഹിക നവീകരണത്തിന്റെയും മാറ്റത്തിന്റെയും ചരിത്രത്തിലെ ഒരു നാഴികക്കല്ലാണ്. പുരിയിലെ ജഗന്നാഥ ക്ഷേത്രത്തോട് സാമ്യമുള്ള ഈ ആരാധനാലയം 1920 മുതൽ എല്ലാ ജാതിയിലും പെട്ട ആളുകൾക്കായി തുറന്നു. ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രധാന പ്രതിഷ്ഠ ശിവനാണ്.

സീലിംഗിൽ തീർത്ത മരപ്പണികളും കുളത്തിന്റെ നടുവിലുള്ള പ്രതിമയാണ് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ചില ആകർഷണങ്ങൾ. 1927-ൽ ഇറ്റലിയിൽ നിർമ്മിച്ച ശ്രീനാരായണ ഗുരുവിന്റെ ആദ്യത്തെ പ്രതിമ ക്ഷേത്രപരിസരത്ത് സ്ഥാപിച്ചു. ശ്രീനാരായണ ഗുരുവിന്റെ കൃതികൾക്കായി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മ്യൂസിയവും ക്ഷേത്ര സമുച്ചയത്തിലുണ്ട്.

Consecrated by the great renaissance leader, Sree Narayana Guru in 1908 CE, the Jagannath Temple is a landmark in Thalassery's history of social reformation and change. Resembling the Jagannatha temple in Puri, this place of worship was open to people of all castes from the 1920s. The main deity of the temple is Lord Siva.

Some of the attractions of the temple are its unique wood carvings on the ceiling and a statue in the middle of a pond. In 1927 CE, the first statue of Sree Narayana Guru, built in Italy, was installed in the temple premises. A museum dedicated to the works of Sree Narayana Guru is also present in the temple complex.

PAZHASSI CIRCUIT

മഹാനായ ഭരണാധികാരിയായ കേരള വർമ്മ പഴശ്ശിരാജയുടെ ജീവിതവും പോരാട്ടങ്ങളും അടുത്തറിയാൻ നിങ്ങളെ ക്ഷണിക്കുന്ന ഒരു പര്യവേഷണമാണ് പഴശ്ശി സർക്യൂട്ട്. 1857-ലെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന് വളരെ മുമ്പുതന്നെ നടന്ന സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പോരാട്ടങ്ങളുടെ പേരിലാണ് അദ്ദേഹം കേരളത്തിന്റെ സിംഹം എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നത്. കുരുമുളകിന് ഏറെ കൊതിക്കുന്ന പ്രദേശമായ കോട്ടയം മലബാർ പ്രദേശം ഭരിച്ചിരുന്ന കോട്ടയം രാജവംശത്തിലെ പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകം (പശ്ചിമ കൊട്ടാരം) ആയിരുന്നു രാജാവ്. പഴശ്ശിരാജയുടെ ചെറുത്തുനിൽപ്പിന്റെ കഥാഗതി മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു: ഹൈദരാലിക്കെതിരെ 1773-82 ക്രിസ്തുവർഷം , ടിപ്പു സുൽത്താനെതിരെ ക്രിസ്തുവർഷം 1784-93 ; 1805-ൽ മരിക്കുന്നതുവരെ ബ്രിട്ടീഷ് ഈസ്റ്റ് ഇന്ത്യയ്ക്കെതിരെയും. പഴശ്ശിരാജയുടെ ജീവിതത്തിലും പോരാട്ടങ്ങളിലും നിർണായക പങ്കുവഹിച്ച കൊട്ടാരങ്ങൾ, ക്ഷേത്രങ്ങൾ, മ്യൂസിയങ്ങൾ, വനമേഖലകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന 21 സ്ഥലങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഈ സർക്യൂട്ട് കണ്ണൂർ ജില്ല മുതൽ വയനാട് ജില്ല വരെ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നു.

The Pazhassi Circuit is an expedition that invites you to explore the life and struggles of the great ruler, Kerala Varma Pazhassi Raja. Popularly known as the Lion of Kerala, he is revered for his fights for freedom, which took place much before the 1857 War of Independence. The king belonged to the Padinjare Kovilakam (West Palace) of the Kottayam royal dynasty, which ruled the Kottayam Malabar region, an area highly coveted for black pepper. Pazhassi Raja's storyline of resistance is divided into three phases: against Hyder Ali during 1773-82 CE, against Tipu Sultan during 1784-93 CE; and against British East India till his death in 1805 CE. This Circuit ranges from Kannur district to Wayanad district, covering 21 destinations that include palaces, temples, museums, and forest areas which played a significant role in Pazhassi Raja's life and struggles.

പഴശ്ശി സർക്യൂട്ടിനോടനുബന്ധിച്ച പ്രധാന ടൂറിസം/പൈതൃക കേന്ദ്രങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു

കതിരൂർ സൂര്യ നാരായണ ക്ഷേത്രം

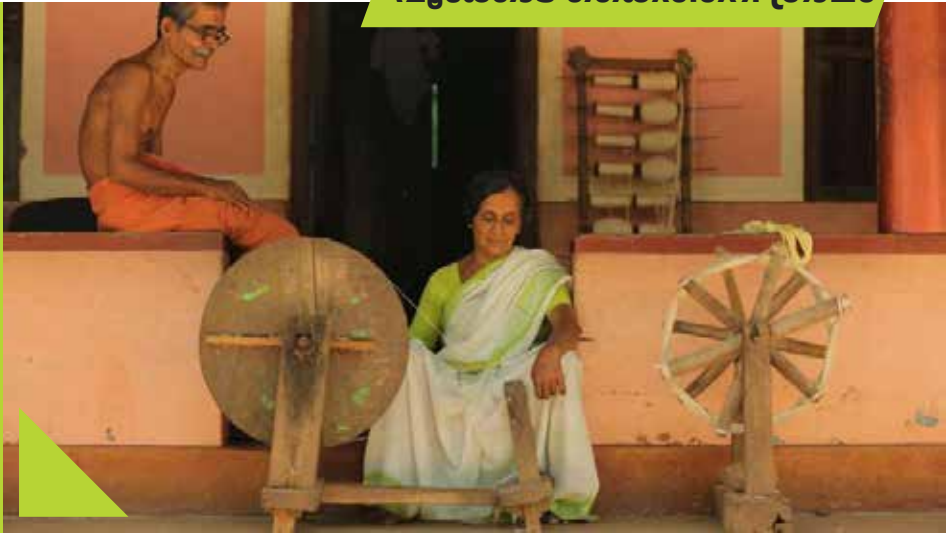

സംതലശ്ശേരിയിൽ നിന്ന് 8 കിലോമീറ്റർ അകലെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പ്രമുഖ ക്ഷേത്രമാണ് കതിരൂർ സൂര്യ നാരായണ ക്ഷേത്രം. "സൂര്യന്റെ നാട്" എന്നർത്ഥം വരുന്ന കതിരവപുരം എന്ന വാക്കിൽ നിന്നാണ് കതിരൂർ എന്ന വാക്കുണ്ടായത്. ശ്രീകോവിലിനു മുകളിലുള്ള മ്യൂറൽ പെയിന്റിംഗുകളും ദാരു ശിൽപവും വിശ്വാസികളേയും കലാപ്രേമികളേയും ഒരുപോലെ ആകർഷിക്കുന്നു.

Kadirur Surya Narayana Temple is a prominent Hindu temple, situated 8 kms from Thalassery. Kadirur is abbreviated from the word Kadiravapuram means "the land of Sun". According to legend, the temple traces its roots to the Ramayana. It is believed that Lord Rama, on his way to Lanka in search of Goddess Sita, consecrated the idols of Lord Subramanya in Makreri and Peralassery temples. When the Vedic Brahmins living in Kadirur came to know about this, they went into meditation. Pleased with their devotion, Lord Rama came to Kadirur and blessed them. As he felt the presence of the Sun God in the land, Lord Rama installed the idol of Lord Surya Narayana here. Another version of the story is that Sage Agastya Muni gave Aditya Hridayamantram [a hymn glorifying the Sun God] to Sree Rama as he stood confused at this place, during the battle with Ravana. After chanting this hymn three times, Sree Rama defeated Ravana, and upon this success, he came at Kadirur and consecrated the idol of Lord Surya Narayana.

The mural paintings and the darushilpam [wooden sculptures] over the sanctum sanctorum are admired by both believers and art enthusiasts.

പൂക്കോട് കൈത്തറി ഗ്രാമം

2

പൂക്കോട് കൈത്തറി ഗ്രാമത്തിന് ദീർഘകാലത്തെ ചരിത്രമുണ്ട്. 250-ലധികം നെയ്ത്തുകാർ ഒരുകാലത്ത് വീടുകളിലെ നെയ്ത്ത് കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്തിരുന്നു. 16-ഉം 17-ഉം നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ, ക്ഷേത്രങ്ങൾക്കും രാജകൊട്ടാരങ്ങൾക്കും വേണ്ടി തുണികൾ നെയ്യുന്ന ഒരു പാരമ്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ കൈത്തറി ഗ്രാമം അവയിലൊന്നായിരുന്നു. ഗ്രാമത്തിൽ നൂലുകൾക്ക് ഡൈയിംഗ് മാർഗമില്ലാത്തതിനാൽ, കൈത്തറി, യന്ത്രം നെയ്ത്ത് എന്നിവയ്ക്ക് ചായം പൂശിയ നൂലുകൾ ഉപയോഗിച്ചു. ഇപ്പോൾ കൈത്തറി നെയ്ത്ത് വ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന രണ്ട് കുടുംബങ്ങൾ മാത്രമാണുള്ളത്.

Pookode Handloom Village has a long history of weaving. It once had more than 250 weavers working in home-based weaving centres. During the 16th and 17th centuries, there was a tradition of weaving fabrics for temples and royal palaces. This handloom village was one among them, although its exact year of establishment is unknown. The villagers had a practice of weaving dhotis and shirts. Dyed threads were used for both handloom and machine weaving, as there was no means for dyeing threads in the village. But now, this handloom village is on the verge of extinction with only two families involved in the handloom weaving industry.

കോട്ടയം കൊട്ടാരം

3

കണ്ണൂരിൽ നിന്ന് 24 കിലോമീറ്റർ അകലെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മലബാറിലെ കോട്ടയം കൊട്ടാരം 19-ആം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യത്തിലാണ് നിർമ്മിച്ചത്. കോട്ടയം രാജവംശത്തിന്റെ മൂന്ന് ശാഖകളിൽ കോട്ടയം കൊട്ടാരം അല്ലെങ്കിൽ തെക്കേ കോവിലകം (തെക്കേ ശാഖ) മാത്രമാണ് നന്നായി പരിപാലിക്കുന്നത്. നാലുകെട്ടിന്റെ ശൈലിയിലാണ് കൊട്ടാരം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. ടെറാക്കോട്ട ടൈലിംഗ്, തൂണുകളിലും മേൽക്കൂരകളിലും മരംകൊണ്ടുള്ള കൊത്തുപണികൾ, തുറന്ന നടമുറ്റം എന്നിവ സവിശേഷതകളാണ്.

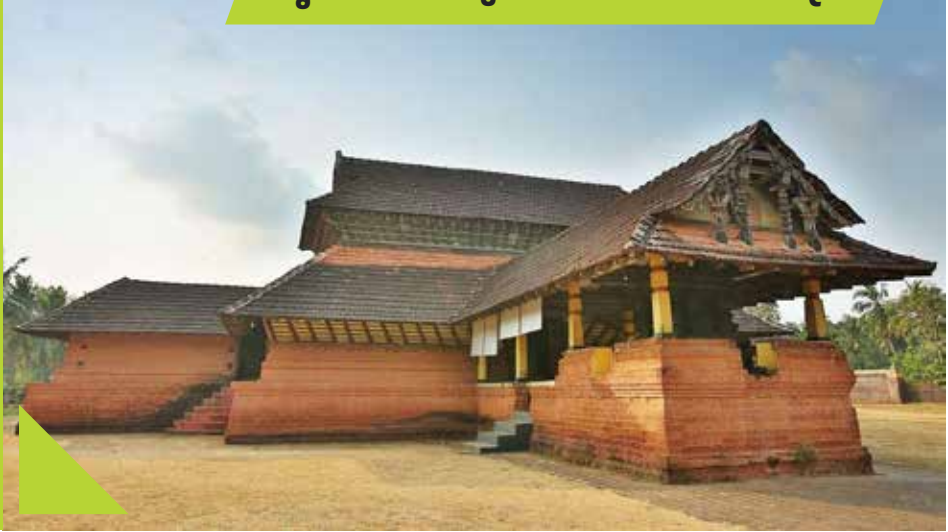
വീര നായകന്മാരുടെ സ്മരണകളോടൊപ്പം, പഴയ കാലത്തെ വാസ്തുവിദ്യാ ബുദ്ധിയെയും മുൻകാലങ്ങളിൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ട വൈവിധ്യമാർന്ന ശൈലികളെയും ഈ വീട് സജീവമാക്കുന്നു.

Situated 24 kms from Kannur, Kottayam Palace in Malabar was built during the middle of 19th century CE. Out of the three branches of the Kottayam royal dynasty, the Kottayam Palace or the Thekke Kovilakam (Southern Branch) is the only one that is well maintained. The palace is built in the traditional architectural style of a Nalukettu [quadrangular house] and features terracotta tiling, wooden detailing in pillars and ceilings, and an open courtyard.

While perpetuating the memory of the celebrated heroes, the house also keeps alive the architectural intelligence of yesteryears and the varied styles patronised in the past.

ത്യക്കൈക്കുന്ന് മഹാദേവ ക്ഷേത്രം

4

കോട്ടയം മലബാറിലെ തൃക്കൈക്കുന്ന് മഹാദേവ ക്ഷേത്രമാണ് കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ മറ്റൊരു പ്രധാന ക്ഷേത്രം. കോട്ടയം രാജകുടുംബത്തിന് ക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രത്യേക അവകാശമുണ്ട്. മഹാദേവനും പെരുമാളുമാണ് പ്രതിഷ്ഠ. വാസ്തുവിദ്യാ വൈഭവത്തിന്റെ ഉദാഹരണമാണ് ഈ ക്ഷേത്രം. ക്ഷേത്രക്കുളം കുഴിച്ച മണ്ണ് ഉപയോഗിച്ച് ഉയർത്തിയ പ്രദേശത്താണ് ക്ഷേത്രം സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. പരമ്പരാഗത കുത്തമ്പലവും [കലാപ്രകടനത്തിനുള്ള തിയേറ്ററും] ഒരു ചുറ്റമ്പലവും ഉണ്ട്. ശ്രീകോവിലിനു മുകളിലുള്ള മണ്ഡപത്തിൽ നവഗ്രഹങ്ങളുടെ ദാരുശില്പങ്ങൾ കൊത്തിയിരിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിലെ ശില്പങ്ങൾ പുരാതനവും പാലാഴി കടയൽ അല്ലെങ്കിൽ സമുദ്ര മഥനം പോലുള്ള ഇതിഹാസ കഥകളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതുമാണ്.

Thrikkaikkunnu Mahadeva temple in Kottayam Malabar is another prominent temple in Kannur district. The Kottayam royal family has special rights in the temple. The presiding deities of the temple are Lord Mahadeva and Lord Perumal. The temple is an example of architectural splendour. It is situated in an area that was elevated using the soil excavated after digging the temple pond. The temple building has the traditional Koothambalam [theatre for art performances] and a Chuttambalam [second enclosure to the sanctum sanctorum]. It has darusilpams [sculptures] of navagrahas [nine planets] on the pavilion above the sanctum sanctorum. The sculptures in the temple are ancient and represent epic stories like Palazhi Kadayal or Samudra manthana [churning of the mythical Milky Ocean].

പഴശ്ശി കോവിലകം

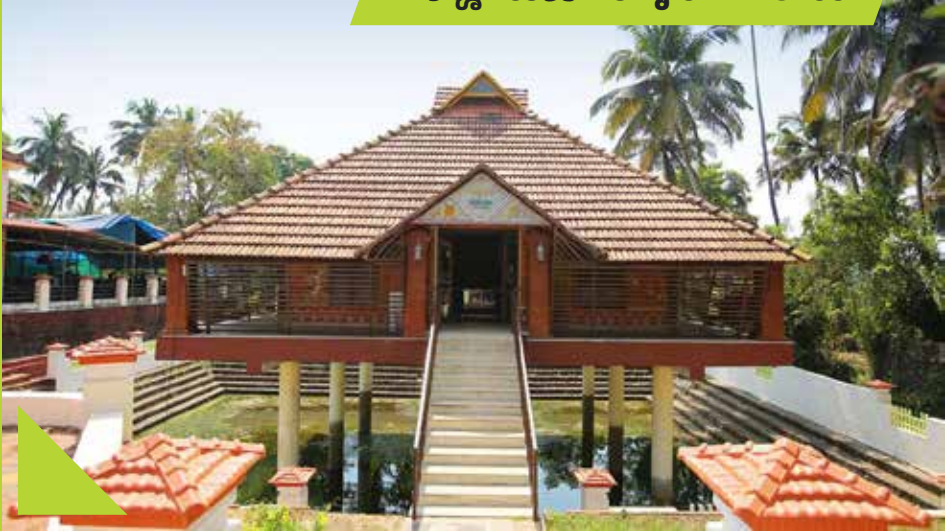

5

പഴശ്ശി കോവിലകം അല്ലെങ്കിൽ കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ മട്ടന്നൂരിലുള്ള പഴശ്ശി കൊട്ടാരം, കോട്ടയം പടിഞ്ഞാറേ കോവിലകം എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു, 1903 -ൽ ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാരിന്റെയും പഴശ്ശി രാജകുടുംബത്തിന്റെയും ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ചാണ് നിർമ്മിച്ചത്. ഈ കൊട്ടാരം യഥാർത്ഥത്തിൽ വിശാലമായ എട്ടു കെട്ട് [രണ്ട് ചതുരാകൃതിയിലുള്ള] നിർമ്മാണമായിരുന്നു, എന്നാൽ പിന്നീട് ചില ഭാഗങ്ങൾ പൊളിച്ച് കെട്ടിടം നാലുകെട്ടായി [ഏക-ചതുരാകൃതിയിലുള്ള ഘടന] ചുരുങ്ങി. എന്നിരുന്നാലും, പരമ്പരാഗത കേരള ശൈലിയിലുള്ള വാസ്തുവിദ്യ അതേപടി ഇവിടെ അവശേഷിക്കുന്നു. നൂറ്റാണ്ടുകൾ പഴക്കമുള്ള ഈ കൊട്ടാരം ഇപ്പോൾ ജീർണോവസ്ഥയിലാണെങ്കിലും പുരാവസ്തുഗവേഷണത്തിന് ഏറെ പ്രാധാന്യമുള്ള നിരവധി വസ്തുക്കൾ ഇവിടെ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

Pazhassi Kovilakam or the Pazhassi Palace at Mattannur in Kannur district, also called Kottayam Padinjare Kovilakam was constructed in 1903 CE, using funds from the British government as well as that of the Pazhassi royal family. This palace was originally a spacious ettukettu [two-quadrangled] construction, but later some parts were demolished and the building was reduced to a nalukettu [single-quadrangled structure]. Nonetheless, the traditional Kerala style architecture was left intact. Though the century-old palace is in a dilapidated condition now, it treasures many artefacts which are of importance to archaeology and history buffs.

പഴശ്ശിരാജ സ്മൃതി മന്ദിരം

6

കണ്ണൂരിലെ മട്ടന്നൂരിലെ പഴശ്ശിയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പഴശ്ശിരാജ സ്മൃതി മന്ദിരം, പഴശ്ശിരാജയുടെ തറവാട്ടിൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മ്യൂസിയമാണ്. കുത്തമ്പലത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ പഴശ്ശിരാജയുടെ കൊട്ടാര സമുച്ചയത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്ന ഒരു കുളത്തിന് മുകളിലാണ് ഈ മ്യൂസിയം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. 1805-ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം ബ്രിട്ടീഷുകാർ കൊട്ടാരസമുച്ചയം മുഴുവൻ പൊളിച്ചുമാറ്റി തലശ്ശേരി-മൈസൂർ ഹൈവേ പണിതു.

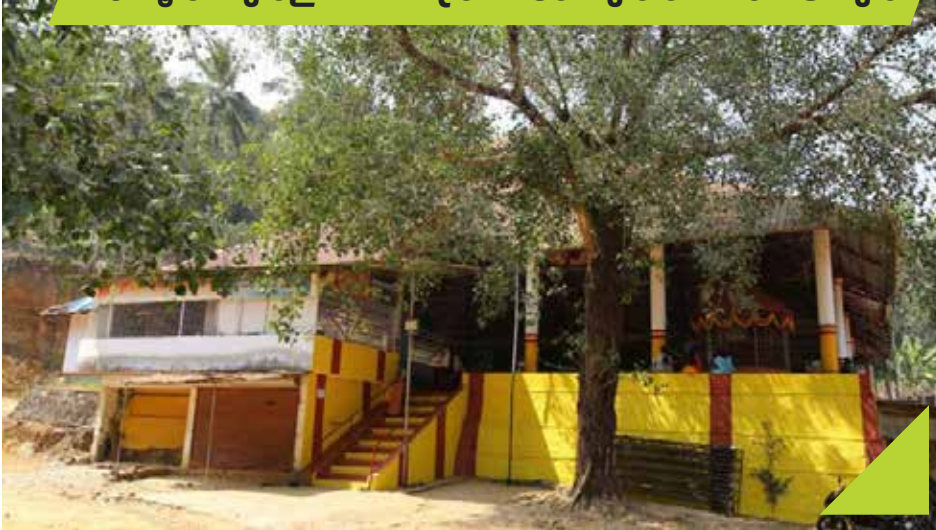
പഴശ്ശിരാജയുടെ ജീവിതത്തെ ചിത്രീകരിക്കുന്ന മനോഹരമായ മ്യൂറൽ പെയിന്റിംഗുകൾ മ്യൂസിയത്തിന്റെ ഭിത്തിയുടെ പുറംഭാഗത്തുണ്ട്. ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായുള്ള ആശയവിനിമയത്തിന്റെ നിരവധി കത്തുകളും രേഖകളും മ്യൂസിയത്തിനുള്ളിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പഴശ്ശിരാജയുടെ ഒറ്റക്കല്ലിൽ തീർത്ത പ്രതിമയാണ് മറ്റൊരു പ്രധാന ആകർഷണം.

Pazhassi Raja Smrithi Mandiram, located at Pazhassi, Mattannur in Kannur, is a museum dedicated to Pazhassi Raja at his ancestral place. Constructed in the model of Kuthambalam [traditional theatre mostly found in Hindu temples], this museum is built above a pond, which was once part of the palace complex of Pazhassi Raja. After his death in 1805, the Britishers demolished the entire palace complex and built the Thalassery-Mysore Highway.

The outside of the museum wall has beautiful mural paintings depicting the life of Pazhassi Raja. Several letters and documents of communication with the Britishers are displayed inside the museum. A single stone statue of Pazhassi Raja is another notable attraction in the museum.

മാലൂർ പുരളിമല ചിത്രപീഠം മുത്തപ്പൻ മടപ്പുര

7

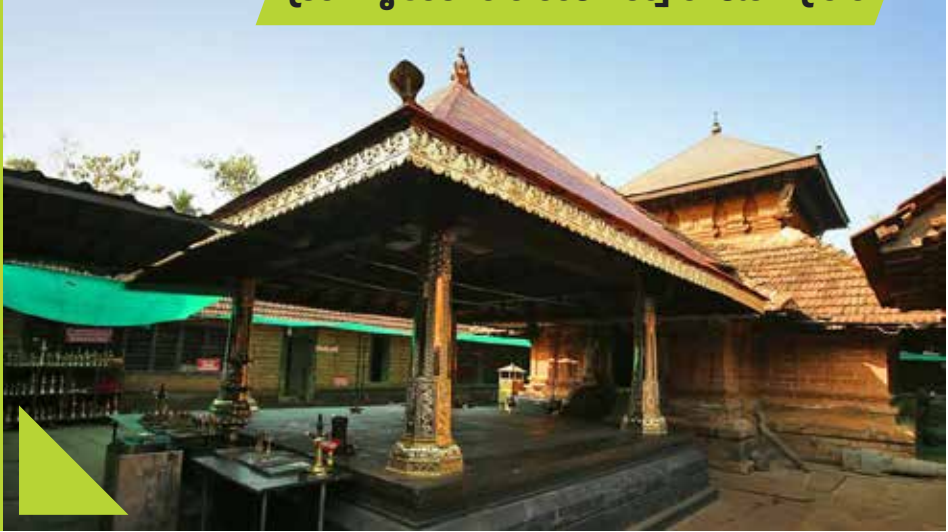
വാമൊഴി കഥകൾ അനുസരിച്ച്, ഉയർന്നതും മനോഹരവുമായ കുന്നായ പുരളിമല ഒരുകാലത്ത് ചേര രാജ്യത്തിന്റെ പ്രധാന കേന്ദ്രമായിരുന്നു. ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ പെരുമാൾ രാജാവ് ഒരു കോട്ട നിർമ്മിച്ചു, അതിനെ ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ കോട്ട എന്ന് വിളിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതിന്റെ തെളിവുകളൊന്നും ഇപ്പോൾ കാണാൻ സാധ്യമല്ല. ഈ ചരിത്ര സ്ഥലത്തിന് കേരള സിംഹമായ പഴശ്ശിരാജയുമായി അടുത്ത ബന്ധമുണ്ട്. പഴശ്ശിയുടെ സൈന്യവും ബ്രിട്ടീഷുകാരും തമ്മിലുള്ള ആദ്യത്തെ യുദ്ധം ഇവിടെ നടന്നിരുന്നുവെന്നും കലാപത്തിന്റെ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ പഴശ്ശി ഇവിടെ താമസിച്ചിരുന്നുവെന്നും പറയപ്പെടുന്നു.

മാലൂർ പുരളിമല ചിത്രപീഠം മുത്തപ്പൻ മടപ്പുരയുടെ അധിപൻ മുത്തപ്പനാണ്. വാസ്തവത്തിൽ, ഈ ക്ഷേത്രം വർഷങ്ങളോളം അവിടെ തപസ്സനുഷ്ഠിച്ച മുത്തപ്പന്റെ ആരൂഢസ്ഥാനമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. സമീപത്തുള്ള പുരളിമല വ്യൂപോയിന്റ് താഴ്വരകളുടെ മനോഹരമായ കാഴ്ച പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.

According to oral tales, Puralimala, a high and beautiful hill, was once the main centre of the Chera kingdom. King Harishchandra Perumal built a fort which came to be called Harishchandra Fort, though no evidence of the structure is to be seen now. This historical place has a close association with the Lion of Kerala, Pazhassi Raja. It is said that the first revolutionary war between Pazhassi's army and the British was waged here, and Pazhassi resided here during the early period of revolt.

Lord Muthappan is the presiding deity of the Malur Puralimala Chithrapedam Muthappan Madappura. In fact, the temple is considered the Aroodasthanam [the second abode] of Lord Muthappan, who had spent years there doing tapas [meditation]. The nearby Puralimala Viewpoint offers a magnificent view of the valleys and the town is a key attraction of the place.

ശ്രീ മൃദംഗ ശൈലേശ്വരി ക്ഷേത്രം

8

പരശുരാമൻ സ്ഥാപിച്ച 108 ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ മുഴക്കുന്ന് ഗ്രാമത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പുരാതന ക്ഷേത്രമായ ശ്രീ മൃദംഗ ശൈലേശ്വരി ക്ഷേത്രം. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തെക്കുറിച്ച് സംഗീതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രസകരമായ ഒരു കഥയുണ്ട്. മൃദംഗ ശൈലേശ്വരി ദേവി സ്വയം (സ്വയംഭൂ) ഒരു സംഗീത ഉപകരണമായ മൃദംഗത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ ജനിച്ചുവെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. കേരള വർമ്മ പഴശ്ശിരാജയുടെ കുലദൈവമായിരുന്നു ദേവി. യുദ്ധങ്ങൾക്ക് പോകുന്നതിന് മുമ്പ്, പ്രധാന ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറ് ഭാഗത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഗുഹയിൽ രാജാക്കന്മാർ ബലി [മൃഗബലി] നടത്താറുണ്ടായിരുന്നു, എന്നിരുന്നാലും ആ ഘടന ഇപ്പോൾ തകർന്ന നിലയിലാണ്. കേരളത്തിലെ എല്ലാ പോർക്കലി ക്ഷേത്രങ്ങളുടെയും ആരൂഢസ്ഥാനം ആയി ഈ ഗുഹ ക്ഷേത്രം കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു.

An ancient temple situated in Muzhakkunnu village of Kannur district, Sree Mridanga Saileshwari temple, is one among the 108 Durga temples established by Lord Parasurama. There is an interesting story about the origin of the temple that is related to music. It is believed that Goddess Mridanga Saileshwari took birth on her own (swayambhoo) in the shape of Mridangam, a musical instrument. The goddess was the family deity of Kerala Varma Pazhassi Raja. Before going to battles, kings used to perform Bali [animal sacrifice] in the den temple situated on the west side of the main temple, although that structure is in ruins now. This den temple is considered as the Aaroodasthanam [the central point] of all Porkali temples in Kerala.

പിണ്ഡലി കളരി

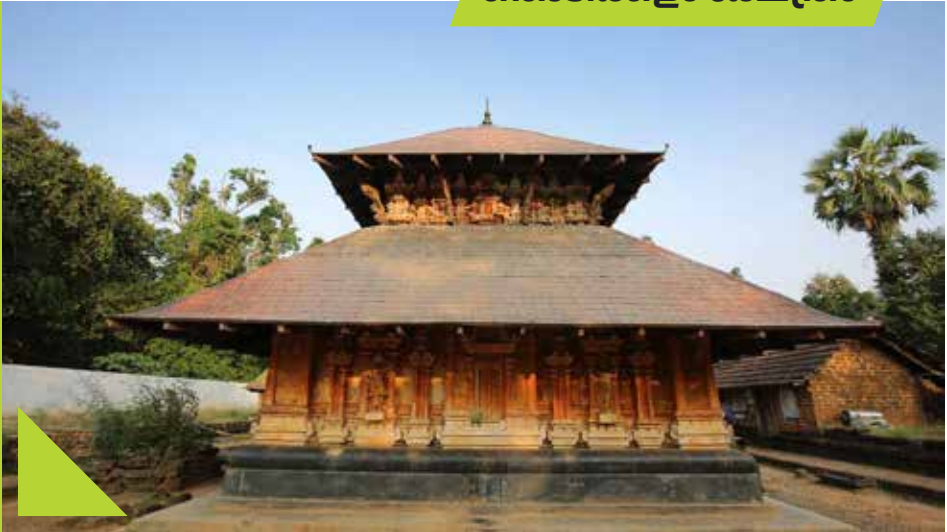
9

നാടുവാഴി കുടുംബങ്ങളിലെ രാജകുമാരന്മാർക്ക് കളരിപ്പയറ്റിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിന് പേരുകേട്ട പിണ്ഡലി കളരി പരശുരാമൻ സ്ഥാപിച്ച 64 കളരികളിൽ ഒന്നാണെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. കളരി ഗുരുക്കളിൽ നിന്ന് രാജകുമാരന് വാൾ ലഭിക്കുന്നത് വരെ കോട്ടയം രാജവംശത്തിലെ രാജാക്കന്മാരുടെ കീരീടധാരണ ചടങ്ങ് പൂർണ്ണമായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

അന്ന് കളരിപ്പയറ്റിൽ പരിശീലനത്തിന് രണ്ട് അരങ്ങുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. രാജാക്കന്മാർക്ക് ക്ഷേത്രത്തിനകത്തായിരുന്നു അരങ്ങ്. സാധാരണക്കാരെ പരിശീലിപ്പിക്കാൻ ഒരു പുറം കളരി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ന് 40 ഓളം വിദ്യാർത്ഥികൾ പിണ്ഡലി കളരിയിൽ പരിശീലനം നേടുന്നു.

Renowned for giving training in Kalaripayattu [ancient martial art that originated in Kerala] to the princes of feudal states, Pindali Kalari is believed to be one among the 64 kalaris [training centres] set up by Lord Parasurama. For the kings of the Kottayam royal dynasty, the ceremony of coronation was not considered complete until the prince received the sword from the Kalari Gurukkal [master].

In those days, there were two arenas for training in Kalaripayattu. For kings, the arena was inside the temple. There was an outer kalari for training the common man. Today, almost 40 students are getting trained at the Pindali Kalari.

കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ തലശ്ശേരിയിൽ കണ്ണവത്ത് നിന്ന് 2 കിലോമീറ്റർ അകലെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന തൊടീക്കളം ശിവക്ഷേത്രത്തിന് 2000 വർഷത്തിലേറെ പഴക്കമുണ്ട്. പ്രകൃതിദത്തമായ നിറങ്ങൾ മാത്രം ഉപയോഗിച്ച് വരച്ച മ്യൂറൽ പെയിന്റിംഗുകൾക്ക് പേര് കേട്ട ഇവിടെ പ്രസിദ്ധമായ ശൈവ-വൈഷ്ണവ ഇതിഹാസ കഥകൾ ചുമരിൽ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അവ 14-ഉം 15-ഉം നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ തമിഴ് നാടോടികൾ വരച്ചതാണെന്ന് അനുമാനിക്കപ്പെടുന്നു. "പെരുമാൾ" എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ശിവനാണ് ഈ ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രധാന പ്രതിഷ്ഠ. തൊടീക്കളം ക്ഷേത്രം പഴശ്ശിരാജയുടെ പ്രധാന സങ്കേതമായിരുന്നു, എന്നിരുന്നാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒളിത്താവളത്തിന്റെ കൃത്യമായ സ്ഥാനം മാടത്തിൽ വളപ്പിൽ ആയിരുന്നു. രാജ ഭരണത്തിന്റെ അവസാനത്തോടെ, 1994ൽ ക്ഷേത്രവും അതിന്റെ സംരക്ഷണവും പുരാവസ്തു വകുപ്പ് ഏറ്റെടുക്കുന്നതുവരെ നിരവധി തവണ നവീകരിക്കപ്പെട്ടു.

Thodeekalam Siva temple, situated 2 kms from Kannavam in Thalassery of Kannur district, is supposed to be more than 2000 years old. It is revered for its mural paintings. These paintings were made using only natural colours. They depict the famous Shaiva-Vaishnavite epic tales and are assumed to have been drawn by Tamil nomads during the 14th and 15th centuries. The main deity of this temple is Lord Siva, known by the name of "Perumal".

Thodeekalam temple was a major refuge of Pazhassi Raja, though the exact location of his hideout was Madathilvalappil, which is located nearby and in ruins now. With the end of feudal rule, the temple was renovated several times until 1994, when the Archaeology Department took over the temple and its conservation.

കണ്ണവം വനം

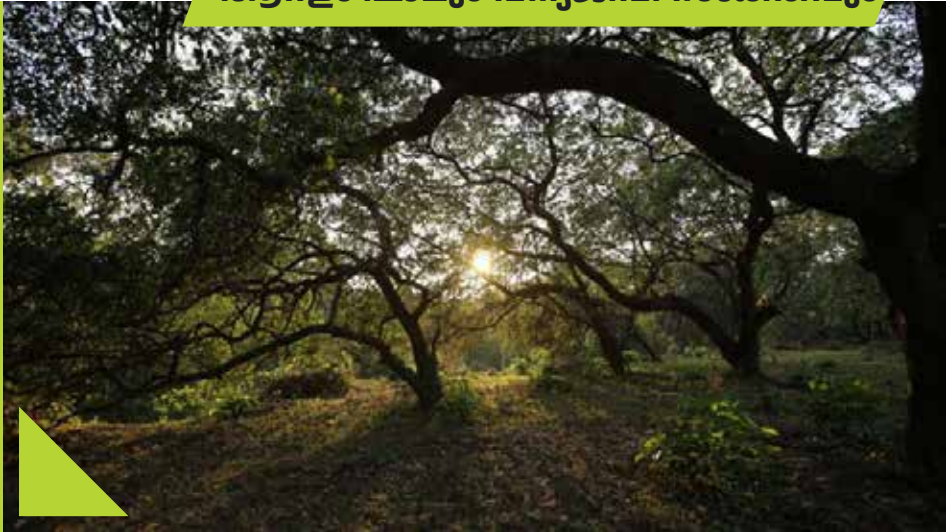
11

കണ്ണവം വനം വെറുമൊരു ഹരിത സ്വർഗം മാത്രമല്ല, ബ്രിട്ടീഷുകാർക്കെതിരെ പഴശ്ശിരാജ നടത്തിയ ചരിത്രപരമായ പോരാട്ടങ്ങളുടെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തൽ കൂടിയാണ്. പഴശ്ശിരാജയുടെ പ്രധാന അനുയായികളിലൊരാളായ കണ്ണവത്ത് ശങ്കരൻ നമ്പ്യാരുടെതായിരുന്നു വനം. 1801-ൽ, കണ്ണവത്ത് നമ്പ്യാരെയും മകനെയും മറ്റ് വിപ്ലവകാരികളേയും കുറ്റാടിയിൽ വെച്ച് പിടികൂടി, തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ കണ്ണവത്തെ അവരുടെ വസതിക്ക് സമീപമുള്ള ഒരു കുുന്നിലേക്ക് പിടിച്ചുകൊണ്ട് വരികയായിരുന്നു. നിരവധി ഗറില്ലാ പോരാട്ടങ്ങളുടെ വേദിയായിരുന്നു കണ്ണവം കാട്, ക്രൂരമായ പീഡനങ്ങളുടെ നിരവധി കഥകൾക്ക് സാക്ഷിയും. മറ്റൊരു സവിശേഷത, വനമേഖലയിലെ ഭക്ഷ്യവൃക്ഷങ്ങളാണ്, ഓരോന്നും അതിന്റേതായ രീതിയിൽ, ആദിവാസി സമൂഹങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

The Kannavam Forest is not just a leafy paradise but an eloquent reminder of the historic battles waged by Pazhassi Raja against the Britishers. The forest belonged to Kannavath Sankaran Nambiar, one of the principal supporters of Pazhassi Raja. In 1801 CE, Kannavath Nambiar and his son along with other revolutionaries were captured at Kuttiadi, and forcibly marched to a hill near their residence at Kannavam to be hanged in public view. The Kannavam forest was the arena of many a guerrilla battle, and witness to several tales of brutal torture.

Another feature to be noted are the temples in the forest range, each unique in its way, protected and preserved by the tribal communities. Kannavam is a rare place to explore, and it unveils treasures as you go on a forest trail as well as a heritage trail.

ആറളം ഫാമും വന്യജീവി സങ്കേതവും

12

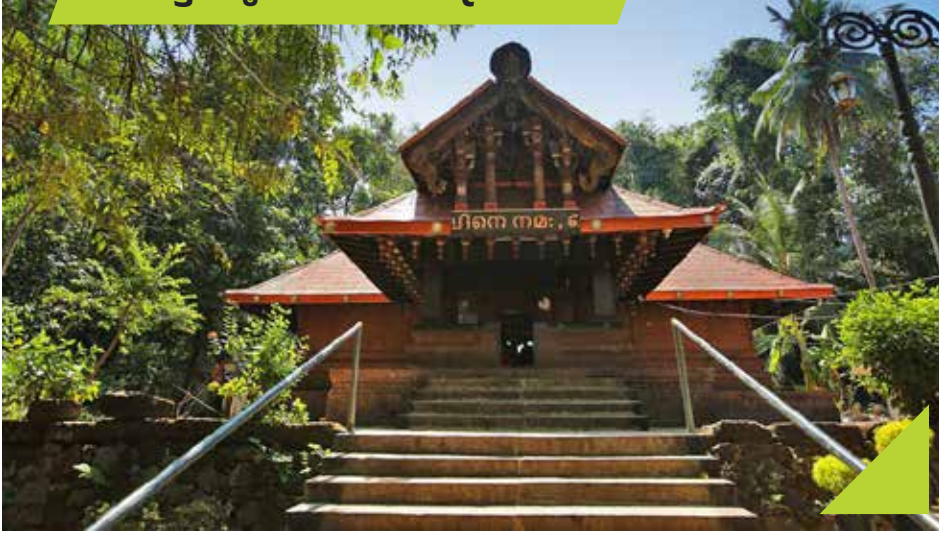
സം പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ ചെറുവിൽ 55 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ആറളം ഫാമും വന്യജീവി സങ്കേതവും നിത്യഹരിതവും ഇലപൊഴിയും വനപ്രദേശവുമാണ്. കണ്ണൂർ ജില്ലയിലെ ഏക വന്യജീവി സങ്കേതവും ഇക്കോ ടൂറിസം പ്രേമികളുടെ ഇഷ്ട കേന്ദ്രവുമാണ് ആറളം. ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ പഴശ്ശിരാജ നാടുകടത്തപ്പെട്ട പ്രദേശമാണിതെന്ന് ചരിത്രം പറയുന്നു. 1971 -ൽ, ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് വന്യജീവി സങ്കേതത്തിൽ ഒരു ഫാം നിർമ്മിച്ചു. ഇത് ഇന്ത്യയിലെ തന്നെ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഫാമുകളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്.

അമ്പലപ്പാറ, മീൻമുട്ടി വെള്ളച്ചാട്ടങ്ങളിലേക്കുള്ള ത്രിദിന ട്രെക്കിംഗ് പ്രോഗ്രാമുകൾക്ക് സന്ദർശകർക്ക് അവസരമുണ്ടെങ്കിലും, വനം വകുപ്പിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി ആവശ്യമുണ്ട്. ഏകദിന ട്രെക്കിംഗ് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നവർ ധാരാളമുണ്ട്.

The Aralam Farm and Wildlife Sanctuary is evergreen and deciduous forest area spanning 55 sq. kms on the slope of the Western Ghats. The Aralam Sanctuary is home to a wide array of flora and fauna, the only wildlife sanctuary in Kannur district, and the best spot for eco-tourism lovers.

History says that this was the area where Pazhassi Raja went into exile during the war with the British but not much of it is known today. In 1971 CE, the Government of India built a farm in the Wildlife Sanctuary, which is one of a kind in India. Day trekking programmes are a staple here, although visitors have options for three-day trekking programmes to Ambalappara and Meenmutty waterfalls, which need prior permission from the Forest Department, and is depended on various other factors too

കൊട്ടിയൂർ ശിവക്ഷേത്രങ്ങൾ

13

വടക്കൻ കേരളത്തിലെ പുരാതന തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രമായ കൊട്ടിയൂർ ശിവ ക്ഷേത്രങ്ങൾ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ശാന്തമായ മലമ്പ്രദേശത്താണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ബാവലി നദിയുടെ എതിർ തീരത്ത് അക്കരെ കൊട്ടിയൂർ, ഇക്കരെ കൊട്ടിയൂർ എന്നീ രണ്ട് ക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ട്. മെയ്-ജൂൺ മാസങ്ങളിൽ വരുന്ന ക്ഷേത്രത്തിലെ വാർഷിക ഉത്സവമായ വൈശാഖമഹോത്സവത്തിൽ ഇരുപത്തിയെട്ട് ദിവസം മാത്രമേ അക്കരെ കൊട്ടിയൂർ തുറക്കൂ. അക്കാലത്ത് ഇക്കരെ കൊട്ടിയൂർ അടഞ്ഞുകിടക്കുന്നു.

Kottiyoor Siva temples, an ancient pilgrimage destination in North Kerala, is situated in the peaceful hilly area of the Western Ghats. On the opposite banks of the Bavali River situate two temples, Akkare Kottiyoor and Ikkare Kottiyoor. Akkare Kottiyoor opens only for twenty-eight days during Vaishakhamahotsavam - the annual festival of the temple, which falls in the months of May-June. During that time, Ikkare Kottiyoor remains closed.

The restoration of the temple took place during the time of Shankaracharya, and rituals of the festival were set out by him. Ikkare Kottiyoor is a formal temple complex like any other temple. On the other hand, the Akkare Kottiyoor temple stands in the middle of a pond and does not have any formal structure. The Swayambhoo Shiva Linga is placed on a platform raised with river stones. The Vaishakamahotsavam starts with Neyyattam [ablution using ghee] and ends with Elaneerattam [ablution using tender coconut water] which are special rituals in the temple. Kottiyoor is said to be a place where Nature, man and God become one.

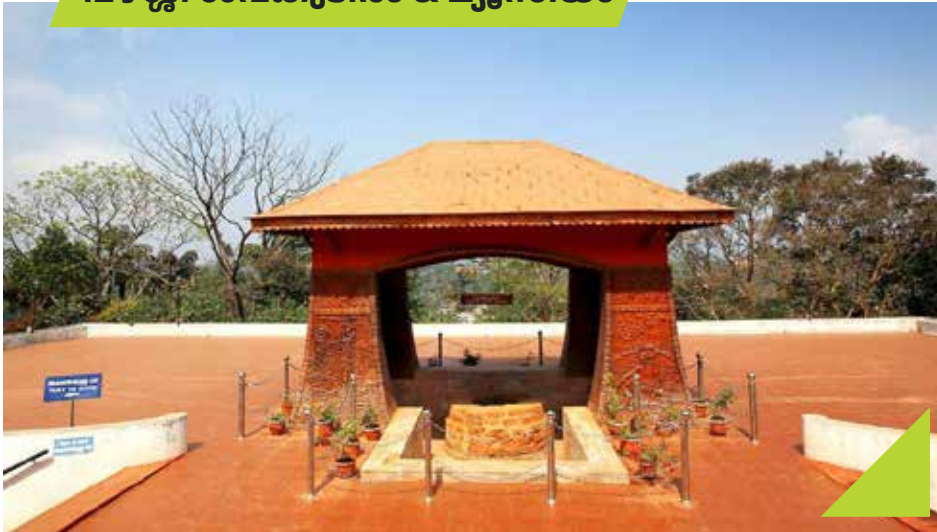
വയനാട്ടിലെ പെരിയ ഫോറസ്റ്റ് റേഞ്ചിൽ പഴശ്ശിരാജയുമായും ബ്രിട്ടീഷുകാർക്കെതിരെ അദ്ദേഹം നടത്തിയ ഗറില്ലാ യുദ്ധവുമായും ബന്ധപ്പെട്ട നിരവധി പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളുണ്ട്. പഴശ്ശിയുടെ സൈന്യം പെരിയ റിസർവ് ഫോറസ്റ്റിലെ കുങ്കിച്ചിറയുടെ പരിസരത്ത് ക്യാമ്പ് ചെയ്ത് ഇംഗ്ലീഷ് സേനയ്ക്കെതിരെ വ്യത്യസ്ത സൈനിക തന്ത്രങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്തുവെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. കുങ്കിച്ചിറയിൽ നിന്നുള്ള രണ്ട് പർവതശിഖരങ്ങൾക്കിടയിലായി പഴശ്ശിരാജ സൈന്യത്തെ ഒറ്റിക്കൊടുത്ത "ഓട്ടുപാറ" സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ഇന്നും അതൊരു മരുഭൂമിയാണ്. പഴശ്ശിയുടെ സൈന്യാധിപനും വില്ലാളിയുമായ തലക്കൽ ചന്തുവിന്റെ വീടും ഈ ചരിത്ര സ്ഥലത്താണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഈ പ്രദേശത്തിന്റെ മറ്റൊരു പ്രധാന്യം, ഇന്ത്യയിൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണകാലത്ത്, പെരിയ ഘാട്ടും താമരശ്ശേരി ഘാട്ടും മാത്രമായിരുന്നു വയനാട്ടിലെ മാനന്തവാടിയിലേക്ക് വണ്ടി ഗതാഗതത്തിന് ഉണ്ടായിരുന്നത്.

The Periya forest range in Wayanad has several important places that are associated with Pazhassi Raja and the guerrilla warfare he conducted against the British. It is said that Pazhassi's troops camped in the vicinity of Kunkichira in Periya Reserve Forest, planned and executed different military strategies against the English force. Beyond two mountain peaks from Kunkichira, lies the "Ottupara" where the Pazhassi Raja army was betrayed. Even today it is a wilderness. The house of Thalakkal Chandu, archer and Commander-in-Chief of Pazhassi's army, is also situated in this historical place.

Another importance of this area is that, during British rule in India, Periya Ghat and Thamarassery Ghat were the only passes available for cart traffic to Mananthavady in Wayanad.

പഴശ്ശി ശവകുടീരം & മ്യൂസിയം

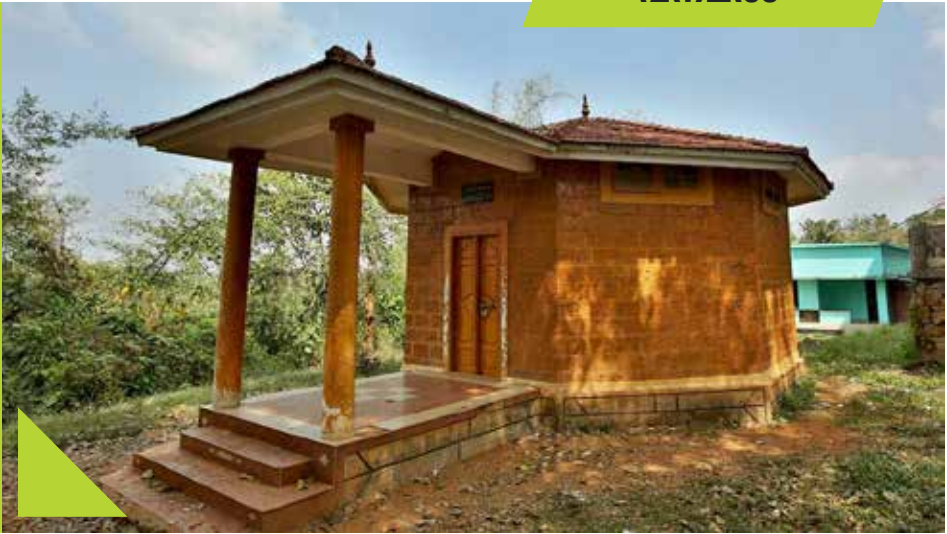

15

സംവയനാട്ടിലെ മാനന്തവാടിയിൽ പട്ടണത്തിന്റെ മധ്യഭാഗത്തായി ദുരൈ നിന്നും സമീപപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള സന്ദർശകരെ ആകർഷിക്കുന്ന സ്മാരകമാണ് പഴശ്ശിരാജയുടെ ശവകുടീരം. 1996 -ൽ ഇവിടെ ഒരു ഭൂഗർഭ മ്യൂസിയം നിർമ്മിച്ചു. കേരളത്തിന്റെ സാംസ്കാരികവും നാടോടി ചരിത്രവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയാണ് മ്യൂസിയം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. പഴശ്ശിരാജയുടെ വാൾ, വിവിധ ഗോത്രവർഗക്കാർ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന വിവിധ വസ്തുക്കളും ഉപകരണങ്ങളും, കേരളത്തിലെ നിരവധി രാജവംശങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന നാണയങ്ങൾ, ബ്രിട്ടീഷ് സൈനികരുമായുള്ള ആശയവിനിമയത്തിന്റെ കത്തുകൾ രേഖകൾ മുതലായവയും മ്യൂസിയത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

Right in the centre of the town at Mananthavady in Wayanad, there is an iconic monument that attracts visitors from far and near. It is the tomb of Pazhassi Raja, where thousands pay homage to the fierce ruler and warrior of the pre-Independence era.

In 1996 CE, an underground museum was constructed. It promotes the cultural and folklore history of Kerala. The museum displays Pazhassi Raja's sword, various objects and equipment used by different tribal groups, coins used by several dynasties in Kerala and a collection of letters and documents of communication with the British troops. The garden is also a favourite picnic spot.

സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു മുൻപുള്ള ചരിത്രത്തിൽ നിർണായക പങ്ക് വഹിച്ച സ്ഥലമാണ് പനമരം. പണ്ട് ഈ സ്ഥലത്ത് ഒരു കോട്ട ഉണ്ടായിരുന്നു. കിലും ഇപ്പോൾ അത് നശിച്ച നിലയിലാണ്. 1802-ൽ വില്ലാജി വീരൻ തലക്കൽ ചന്തു തന്റെ സൈന്യത്തോടൊപ്പം ബോംബെയിലെ ഇൻഫൻട്രി യൂണിറ്റുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന കോട്ട പിടിച്ചെടുത്തു. കമാൻഡിംഗ് ഓഫീസർമാരായ ക്യാപ്റ്റൻ ഡിക്കിൻസണും ലെഫ്റ്റനന്റ് മാക്സ്വെല്ലും മറ്റ് 70 സൈനികരും യുദ്ധത്തിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. പ്രതികാര നടപടിയായി 1805-ൽ തലക്കൽ ചന്തുവിനെ പനമരത്ത് കോലി മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ വധിച്ചു. പഴശ്ശി സേനാ മേധാവി തലക്കൽ ചന്തുവിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ സ്മരണയ്ക്കായി ഈ സ്ഥലത്ത് ഒരു ചെറിയ മ്യൂസിയം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

Panamaram is a historical place which played a significant role in the pre-Independence era. There used to be a fort in this place but it is in ruins now. In 1802 CE, the archer of Pazhassi troop, Thalakkal Chandu along with his troop, captured the fort that was managed by the Infantry Units of Bombay. The commanding officers Captain Dickinson and Lt Maxwell along with 70 other soldiers were killed during the battle. In a retaliatory action in 1805, Thalakkal Chandu was executed under a Koli tree in Panamaram.

A small museum is built in this place in memory of the life of Thalakkal Chandu, Commander in-Chief of Pazhassi army.

വള്ളിയൂർക്കാവ് ക്ഷേത്രം

17

മാനന്തവാടിയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഒരു പുരാതന ക്ഷേത്രം, ദുർഗ്ഗാദേവിയുടെ പ്രതിഷ്ഠ. വള്ളിയൂർക്കാവ് ക്ഷേത്രം തിരുനെല്ലി ക്ഷേത്രത്തിന്റെ നാല് കാവൽ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഒന്നായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ച വർഷം അജ്ഞാതമാണ്. എന്നാൽ പല ഐതിഹ്യങ്ങളും അതിന്റെ ദ്രാവിഡ ഉത്ഭവത്തിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്നു. വള്ളിയൂർ കാവ് ഉത്സവം പ്രസിദ്ധവും ആയിരക്കണക്കിന് തീർത്ഥാടകരെ ആകർഷിക്കുന്നതുമാണ്. മാർച്ച്-ഏപ്രിൽ മാസങ്ങളിൽ നടത്തുന്ന ക്ഷേത്രത്തിലെ 10 ദിവസത്തെ ഉത്സവം പാരമ്പര്യത്തിന്റെയും ആചാരങ്ങളുടെയും സംസ്കാരത്തിന്റെയും ആഘോഷമാണ്.

An ancient temple situated at Mananthavady, dedicated to Goddess Durga, Valliyoor kavu temple is considered to be one among the four guardian shrines of Thirunelli temple. The year of construction of the temple is unknown but several legends point to its Dravidian origin. Valliyoor Kav festival is well known and attracts thousands of pilgrims to the temple. Conducted during March-April, the 10-day festival at the temple is a celebration of tradition, rituals, and culture.

പഴശ്ശിരാജ ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് മ്യൂസിയം

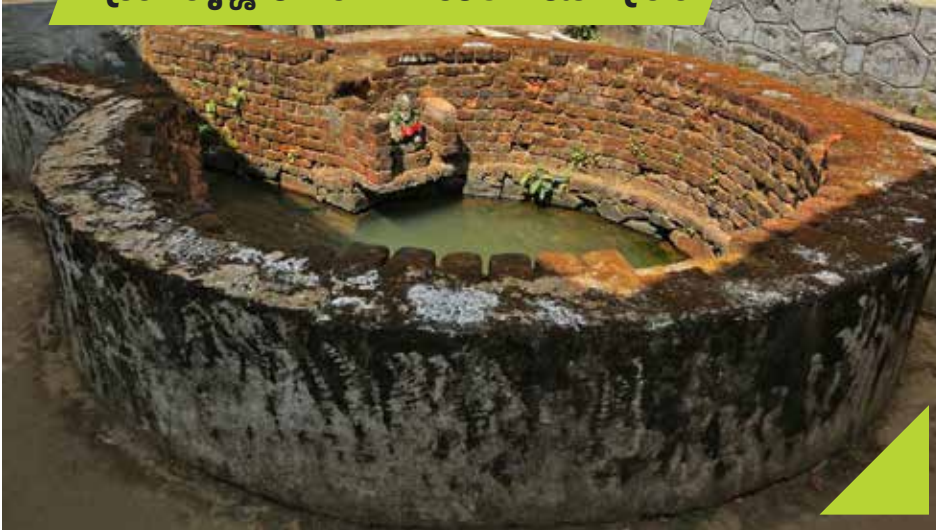
18

1805-ൽ കോട്ടയം രാജാവ് രക്തസാക്ഷിത്വം വരിച്ച സ്ഥലത്താണ് പുൽപ്പള്ളിയിലെ മാവിലന്തോട് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പഴശ്ശിരാജ ലാൻഡ്സ്കേപ്പ് മ്യൂസിയം. ഈ സ്ഥലത്തെ സ്മാരകശിലയും പ്രതിമയും ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടുത്തതും ശക്തവുമായ എതിർപ്പിന്റെ സ്മരണാർത്ഥമാണ് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. പഴശ്ശിരാജയുടെ ജീവിതകഥ ചിത്രീകരിക്കുന്ന ഫൈബർ വസ്തുക്കളിൽ നിർമ്മിച്ച ശില്പങ്ങൾ കൊണ്ട് ഈ സ്ഥലത്ത് അടുത്തിടെ ഒരു ഓപ്പൺ എയർ മ്യൂസിയം നിർമ്മിച്ചു. പൂർണ്ണമായി വികസിപ്പിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും പാർക്കും ലൈബ്രറിയും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

The Pazhassi Raja Landscape Museum, situated at Mavilanthod, Pulpally is the place where the King of Kottayam was martyred in 1805 CE. The memorial stone and the statue at this place commemorate his fierce and strong opposition to the British rule. Recently, an open-air museum was constructed at this place with sculptures made of fibre material, which portray the life story of Pazhassi Raja. A park and a library have also been set up in this place, though they are yet to be fully developed.

ശ്രീ തൃശ്ശിലേരി മഹാദേവ ക്ഷേത്രം

19

വയനാട്ടിലെ ഒരു പുരാതന ക്ഷേത്രമാണ് ശ്രീ തൃശ്ശിലേരി മഹാദേവ ക്ഷേത്രം. മാനന്തവാടിയിൽ നിന്ന് 8 കിലോമീറ്റർ വടക്ക്-പടിഞ്ഞാറ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ശിവനാണ് ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രതിഷ്ഠ. എന്നിരുന്നാലും, പാർവതി, ദുർഗ്ഗ, അയ്യപ്പൻ എന്നീ ആരാധനാ മൂർത്തികളുമുണ്ട്.

തിരുനെല്ലി മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രവുമായി ഈ ക്ഷേത്രത്തിന് ശക്തമായ ബന്ധമുണ്ട്. തൃശ്ശിലേരി ക്ഷേത്രത്തിലെ വഴിപാട് കൂടാതെ പൂർവ്വികർക്കുള്ള ആചാരങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി കണക്കാക്കാനാവില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. തിരുനെല്ലിയിലെ പാപനാശിനി നീരുറവയിൽ നിന്ന് ഒഴുകുന്ന വെള്ളത്താൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതാണ് ജലദുർഗ്ഗയുടെ പ്രതിഷ്ഠ. ഏത് കാലാവസ്ഥയിലും ജലനിരപ്പ് സ്ഥിരമായി നിലകൊള്ളുന്നു എന്നതാണ് ഈ തടാകത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. ഇത് ഒരിക്കലും വറ്റിയിട്ടില്ല. പരശുരാമൻ സ്ഥാപിച്ച 108 ദുർഗ്ഗാ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് ഈ ക്ഷേത്രം എന്നും പറയപ്പെടുന്നു.

Sree Thrissillery Mahadeva temple is an ancient temple in Wayanad, situated 8 kms north-west of Mananthavady. The presiding deity of the temple is Lord Siva. However, there are other shrines too – for Goddess Parvathi, Durga and Lord Ayyappa.

The temple has a strong link with the Thirunelli Maha Vishnu temple. It is believed that the rituals for ancestors cannot be considered complete without an offering at the Thrissillery temple. The shrine of Jala Durga is surrounded by water that flows from the Papanasini spring at Thirunelli. This lake is unique in that its level remains stable in all climatic conditions. It has never dried up. This temple is said to be one among the 108 Durga temples installed by Lord Parasurama.

തിരുനെല്ലി മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉപക്ഷേത്രമാണ് കാവ്. തിരുനെല്ലി ക്ഷേത്രത്തിൽ നിന്ന് ഏകദേശം 6 കിലോമീറ്റർ അകലെ ഒരു സവിശേഷ സ്ഥലത്താണ് ഇത് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്.

This is a sub-temple of Thirunelli Maha Vishnu temple, and its rituals are associated with the main temple. It is a shrine, situated in a unique spot, and located around 6 kms from Thirunelli temple.

തിരുനെല്ലി ക്ഷേത്രം

പുരപ്പിക്രക്കുള്ള ആരാധനയ്ക്കായി ഭക്തർ സന്ദർശിക്കുന്ന ഒരു പ്രശസ്ത തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രമാണ് തിരുനെല്ലി ക്ഷേത്രം. പർവതശിഖരങ്ങളാലും നിബിഡവനങ്ങളാലും ചുറ്റപ്പെട്ട താഴ്വരയിലാണ്. പ്രചാരത്തിലുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളിൽ ഒന്ന്, സൃഷ്ടിയുടെ അധിപനായ ബ്രഹ്മാവ് തന്റെ ഒരു യാത്രയ്ക്കിടെ ഒരു നെല്ലിമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ വിഷ്ണുവിന്റെ ഒരു രൂപം കണ്ടെന്നും പിന്നീട് അദ്ദേഹം അവിടെ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തി എന്നതുമാണ്. ബ്രഹ്മഗിരിയിൽ നിന്നുള്ള പർവത സ്രോതസ്സായ പാപനാശിനിയിൽ സ്നാനം ചെയ്യുന്നത് ലോക പാപങ്ങളെല്ലാം കഴുകി മോക്ഷത്തിനായി ഭക്തനെ സജ്ജമാക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. വിളക്കുമാടവും കരികൽപാത്തിയും അജ്ഞാതരായ നാട്ടുശില്പികളുടെ അസൂയാവഹമായ കലാവൈഭവത്തിന്റെ സാക്ഷ്യമാണ്.

A famous pilgrim centre visited by devotees mainly for paying homage to their ancestors, the Thirunelli temple is situated in a valley surrounded by mountain peaks and dense forests. According to popular belief, Lord Brahma, the lord of creation, during one of his travels, saw an image of Lord Vishnu under a Nelli tree. Later He installed and consecrated the idol. Taking a dip in Papanasini, the mountain spring from Brahmagiri, is believed to wash away all the worldly sins and prepare the devotee for salvation. The Vilakku Maadam [traditional lamp sculpted from stone] and the Karingal Paathi [granite water channel] are a testimony to the enviable artistry of anonymous native craftsmen.

വടക്കേ മലബാറിലെ നാടോടിക്കഥകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആചാരങ്ങളും ആചാരങ്ങളും വിശ്വാസങ്ങളും അദ്വിതീയമാണ്, കാരണം അവ സംസ്ഥാനത്തിന്റെയോ രാജ്യത്തിന്റെയോ മറ്റ് ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്ന് കണ്ടെത്തുകയും അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തെയ്യം, കഥകളി, കുറുത്ത്, കൂടിയാട്ടം തുടങ്ങിയ ദൃശ്യകലാരൂപങ്ങൾക്ക് പ്രചോദനമായതായി പറയപ്പെടുന്ന കളരിപ്പയറ്റ് എന്ന തദ്ദേശീയ ആയോധനകലയിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ച് മലബാറിലെ നാടോടി കലകളുടെയും സംസ്കാരത്തിന്റെയും കഥയാണ് ഫോക്ലോർ സർക്യൂട്ട് നമ്മോട് പറയുന്നത്. കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ വടകര മുതൽ തലശ്ശേരി വരെ നീളുന്നു, കൂടാതെ ആറ് ലക്ഷ്യസ്ഥാനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു

The rituals, customs and beliefs constituting the folklore of North Malabar are unique, as they are vastly from those found and practised in other parts of the state or the country. The folklore circuit tells us the story of the folk arts and culture in Malabar, with special focus on the indigenous martial art called Kalarippayattu, which is said to have inspired visual art forms such as Theyyam, Kathakali, Koothu, Koodiyattam, etc. This circuit extends from Vadakara in Kozhikode district to Thalassery, and includes six destinations.

**നാടോടി/
ഐതിഹ്യ
സർക്യൂട്ടിനോട്
നുബന്ധിച്ച
പ്രധാനടൂറിസം/
പൈതൃക
കേന്ദ്രങ്ങൾ
ചുവടെ
ചേർക്കുന്നു**

FOLKLORE CIRCUIT

ലോകനാർകാവ്

1

കോഴിക്കോട് വടകര മേമുണ്ടയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ലോകനാർകാവ് ക്ഷേത്രം ആര്യ നാഗരികരുടെ ഒരു പുരാതന ക്ഷേത്രമാണ്. ലോകം, മല, ആറ് [നദി], കാവ് എന്നീ പദങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ലോകമലയാർകാവിന്റെ ചുരുക്കരൂപമാണ് ലോകനാർകാവ്. കളരിപ്പയറ്റിലെ ഇതിഹാസ നായകന്മാരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ് ലോകനാർകാവ് ക്ഷേത്രം. ആയോധനകലയിലെ അജയ്യ നായ തച്ചോളി ഒതേനൻ ലോകനാർകാവിലമ്മയെ ആരാധിച്ചു. ക്ഷേത്ര സമുച്ചയത്തിൽ മൂന്ന് ക്ഷേത്രങ്ങളുണ്ട് - ദുർഗ്ഗാ ദേവിക്ക് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രധാന ക്ഷേത്രം, മധ്യഭാഗത്തുള്ള ശിവന്റെ ക്ഷേത്രം, ഏറ്റവും വടക്കേ അറ്റത്തുള്ള മഹാവിഷ്ണു ക്ഷേത്രം. അതിമനോഹരമായ ചുമർ ചിത്രങ്ങളും തടി ശില്പങ്ങളും കേരളത്തിന്റെ ഗംഭീരമായ കലാപരമായ പൈതൃകത്തിന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ വരച്ചതാണെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്ന ദേവീദേവന്മാരുടെ മൂറൽ പെയിന്റിംഗുകൾ പ്രകൃതിദത്തമായ നിറങ്ങൾ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചാണ് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്. ക്ഷേത്രോത്സവങ്ങളുടെ ഭാഗമായി മലബാറിലെ പ്രശസ്തമായ അനുഷ്ഠാനകലയായ പൂരക്കളി ഇവിടെ അവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

Lokanarkavu temple situated in Memunda of Vadakara, Kozhikode, is an ancient temple of the Aryan Nagarikas. Lokanarkavu is a shortened form of Lokamalayarkavu, comprising the words Lokam [world], Mala [mountain], Aaru [river] and Kavu [grove]. The Lokanarkavu temple is associated with the legendary heroes and heroines of Kalaripayattu. The temple complex consists of three temples – the main temple dedicated to Goddess Durga, the centrally-located one dedicated to Lord Siva, and the northernmost dedicated to Lord Mahavishnu. The magnificent wall paintings and the wooden sculptures (Darusilpam) are notable examples of the elegant artistic heritage of Kerala. Believed to have been drawn in the 15th century, the mural paintings of gods and goddesses were made using only natural colours. Poorakkali, a popular ritualistic art form in Malabar is performed here as part of the temple festivals.

ശ്രീ തച്ചോളി മാണിക്കോത്ത് ക്ഷേത്രം

2

വടകര പട്ടണത്തിൽ നിന്ന് 2 കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള ശ്രീ തച്ചോളി മാണിക്കോത്ത് ക്ഷേത്രം തച്ചോളി ഒതേനന്റെ വസതിയായിരുന്നു. തറവാട് പൂർണ്ണമായും നശിച്ചു, ഇപ്പോൾ അവശേഷിക്കുന്നത് തച്ചോളി ഒതേനൻ, കേളു കുറുപ്പ്, കോമ കുറുപ്പ് എന്നിവർക്ക് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ ക്ഷേത്രമാണ്. യുവ പ്രതിഭകളെ പരിശീലിപ്പിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്ന ഒരു കളരി ഇവിടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. കളരിപ്പയറ്റ് എന്ന ആയോധന കലയ്ക്ക് ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിരവധി ആചാരങ്ങളുണ്ട്, അതിൽ അരങ്ങിലെ ദേവതകളെയും ആരാധിക്കുന്നതും ഉൾപ്പെടുന്നു. കളരിയുടെ പരമ്പരാഗത വശങ്ങൾ ഇവിടെ പരിപാലിക്കപ്പെടുന്നു. കളരിപ്പയറ്റിന്റെ അധിപനായ ദേവനെ ആരാധിക്കുന്ന പൂത്തറ കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന ബലിപീഠമാണ്. നാഗത്താൻ, ഗണപതി, ഭദ്രകാളി എന്നീ പേരുകളുള്ള മറ്റ് ദേവതകളെയും ഇവിടെ ആരാധിക്കുന്നു.

Sree Thacholi Manikoth temple, located 2 kms from Vadakara town was once the residence of Thacholi Othenan, the legendary Kalaripayattu warrior. The tharavadu [ancestral house] is completely ruined and what remains now is a small temple dedicated to Thacholi Othenan, Kelu Kurup and Koma-ka Kurup. A kalari [training arena], also functions here and is mainly aimed at training young talents. This martial art has many rituals associated with it, which include the worship of god and goddesses in the arena. Traditional aspects of the Kalari are maintained here. Poothara is a tiered altar where the presiding deity of Kalaripayattu is worshipped. Other deities named Naga- than, Ganapathy and Bhadra Kali are also venerated here.

വടകര താഴെ അങ്ങാടി

3

വടകരയിലെ പഴയ നഗരത്തിലെ താഴെ അങ്ങാടി ഒരുകാലത്ത് ടിപ്പു സുൽത്താന്റെ സുഗന്ധവ്യഞ്ജന വ്യാപാരത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിരുന്നു. നാളി കേരവും അടക്കയും ആയിരുന്നു ഇവിടെ പ്രധാനമായും വ്യാപാരം നടത്തിയിരുന്നത്. നൂറ്റിലധികം പാണ്ഡികശാലകൾ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ വടക്കൻ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വ്യാപാരികൾ ഈ അങ്ങാടി സന്ദർശിക്കാനുണ്ടായിരുന്നു. കച്ചവടത്തിനൊപ്പം സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതിലൂടെ, പ്രത്യേകിച്ച് ഗസലുകളിലൂടെ ഈ പ്രദേശം മായാത്ത മുദ്ര പതിപ്പിച്ചു. നിരവധി പുരാതനമായ കെട്ടിടങ്ങളും സ്കൂളുകളും പള്ളികളും ഈ തെരുവിൽ കാണാം. കഴിഞ്ഞ 30-35 വർഷമായി മലബാർ പുരാവസ്തുക്കളുടെ പ്രധാന വാണിജ്യ കേന്ദ്രമാണ് വടകര താഴെ അങ്ങാടി. പഴയ ഫർണിച്ചറുകൾ, ക്ലോക്കുകൾ, ലൈറ്റുകൾ, ഗ്രാമഫോണുകൾ തുടങ്ങി പൈതൃക മൂല്യമുള്ള മറ്റനേകം പുരാവസ്തുക്കൾ വിൽക്കുന്ന 15 ഓളം കടകൾ ഇവിടെയുണ്ട്.

Thazhe Angadi [Downtown market] in the old city of Vadakara was once the hub of Tipu Sultan's spice trade. Coconut and areca nut were the major produces traded here and more than a hundred Pandikasalas [warehouses] were present here. Traders from northern parts of the country used to visit this market and they left an indelible mark in the area by promoting cultural activities, especially the singing of ghazals. Many historical buildings, schools and mosques can be seen in this street. For the last 30-35 years, Vadakara Thazhe Angadi has been a major commercial centre for Malabar antiques. There are about 15 shops that sell a wide variety of antiques ranging from old furniture, clocks, lights and gramophones to many other objects of herit-age value.

ഊരാച്ചേരി ഗുരുക്കൾ സ്മാരകം

തലശ്ശേരിക്കടുത്ത് ചൊക്ലിയിലെ ഊരാച്ചേരി ഹൗസിൽ താമസിച്ചിരുന്ന അഞ്ച് സഹോദരങ്ങളായ ഊരാച്ചേരി ഗുരുനാഥൻമാരുടെ സ്മാരകം. കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ ഗുരുനാഥൻ, കുഞ്ഞിക്കോരൻ ഗുരുനാഥൻ, കുഞ്ഞിച്ചന്തൻ ഗുരുനാഥൻ, ചാത്തപ്പൻ ഗുരുനാഥൻ, ഒതേനൻ ഗുരുനാഥൻ എന്നിവരായിരുന്നു അവർ, മലയാള ഭാഷയെക്കുറിച്ചും വ്യാകരണത്തെക്കുറിച്ചും വേദങ്ങളെക്കുറിച്ചും സംസ്കൃതത്തെക്കുറിച്ചും തത്ത്വചിന്തയെക്കുറിച്ചും അറിവ് കൈമാറുന്നതിൽ പ്രധാനികളായിരുന്നു. കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ ഗുരുനാഥൻ ചൊക്ലിയിലെ വീട്ടിൽ നിന്ന് ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട് താമസിച്ചിരുന്ന തലശ്ശേരിയിലെ ഇല്ലിക്കുന്നിലേക്ക് ദിവസവും നടന്ന് അദ്ദേഹത്തെ മലയാളവും സംസ്കൃതവും പഠിപ്പിക്കും. ഈ സമ്പർക്കത്തിലൂടെയാണ് ആദ്യത്തെ മലയാളം-ഇംഗ്ലീഷ് നിഘണ്ടു നിലവിൽ വന്നത്. ഊരാച്ചേരി ഗുരുനാഥൻമാരുടേയും ചൊക്ലിയിലെ മറ്റ് നിരവധി പ്രമുഖ വ്യക്തികളുടേയും ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു നേർക്കാഴ്ച നൽകുന്ന ചിത്ര ഗാലറിയും പുസ്തകങ്ങളും ലേഖനങ്ങളും ഇവിടെ ഉണ്ട്.

Ooracheri Gurukul Memorial is a memorial gallery of Ooracheri Gurunathanmar (Masters) - five brothers who lived in Ooracheri House at Chokli near Thalassery. They were Kunhikannan Gurunathan, Kunhikoran Gurunathan, Kunhichanthan Gurunathan, Chathappan Gurunathan, and Othenan Gurunathan, instrumental in the transfer of knowledge about Malayalam language and grammar, the Vedas, Sanskrit and philosophy. Daily, Kunhikannan Gurunathan would walk from his house at Chokli to Illikkunu in Thalassery, where Hermann Gundert lived, to teach him Malayalam and Sanskrit. The first Malayalam-English Dictionary came into existence through this contact. The picture gallery offers you to a glimpse of the life of Ooracheri Gurunathanmar and several other important personalities at Chokli. You can also check out some books and articles available there about the masters.

കളരിപ്പയറ്റിനും അതിന്റെ പരിശീലനത്തിനും വടക്കൻ കേരളത്തിൽ നൂറ്റാണ്ടുകളുടെ പാരമ്പര്യമുണ്ട്. പൊന്നും ഗ്രാമം അതിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ വിലപ്പെട്ട സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കളരിപ്പയറ്റിലെ മഹാനായ ഇതിഹാസങ്ങളായ തച്ചോളി ഒതേനനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ യജമാനൻ കതിരൂർ ഗുരുക്കളും പൊന്നിയം ഏഴരക്കണ്ടം വയലിൽ വെച്ചാണ് തങ്ങളുടെ അവസാന അങ്കം ചെയ്തത്. കളരിപ്പയറ്റിലെ അധാർമ്മിക അടവായ പൂഴിക്കടകം ഉപയോഗിച്ച് തച്ചോളി ഒതേനൻ തന്റെ യജമാനനെ കഴുത്തുവെട്ടി. ഗുരുവിന്റെ ശിഷ്യനായ മായൻകുട്ടിയുടെ പ്രതികാരത്തിൽ ഒതേനൻ വെടിയേറ്റ് മരിച്ചു. പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ മഹത്തായ ഇതിഹാസങ്ങളുടെ സ്മരണയ്ക്കായി, ഫെബ്രുവരി-മാർച്ച് മാസങ്ങളിൽ വരുന്ന മലയാള മാസമായ കുമാരത്തിൽ, കേരള ഫോക്ലോർ അക്കാദമിയുടെ സഹകരണത്തോടെ പൊന്നുത്തങ്കം എന്നറിയപ്പെടുന്ന ഒരു വാർഷിക ഉത്സവം ഈ മേഖലയിൽ നടത്തപ്പെടുന്നു. കളരിപ്പയറ്റും കേരളത്തിലെ മറ്റ് പല നാടൻ കലകളും അറിയാനുള്ള സുവർണാവസരവുമാണ് ഇത്.

Kalaripayattu and its training have a century-old tradition in North Kerala, and Ponniam village has made valuable contributions to its history. The great legends of Kalaripayattu, Thacholi Othenan and his master Kathirur Gurukkal fought their last Ankam [duel] at the Ezharakandam field of Ponniam. Thacholi Othenan beheaded his master using Poozhikadagam, an unethical combat move in the Kalaripayattu. In an act of revenge, Othenan was shot dead by Mayankutty, a disciple of the master. In memory of the great legends of the 16th century, an annual festival known as Ponniamthankam is conducted in this field with the association of Kerala Folklore Academy, during the Malayalam month of Kumbham, which falls in February-March. It provides a great opportunity to observe Kalaripayattu and several other folk arts of Kerala.

കപ്പരട്ടി ബംഗ്ലാവ്

6

മലയാള ചെറുകഥാകൃത്തും ഉപന്യാസകാരനുമായിരുന്ന വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞിരാമൻ നായനാരുടെ വസതിയായിരുന്നു കപ്പരട്ടി ബംഗ്ലാവ്. 1891-ൽ അദ്ദേഹം കപ്പരട്ടി വീട് പണിതു. പിന്നീട് വേണ്ടത്ര വലിപ്പമില്ലെന്നു കരുതി ബംഗ്ലാവ് പണിതു. നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കാൻ 22 വർഷമെടുത്തു, അത് പൂർത്തിയാകുന്നതിന് മുമ്പ് എഴുത്തുകാരൻ മരിച്ചു. 120 വർഷം പഴക്കമുള്ള ഈ ഗംഭീരമായ വീട്, പരമ്പരാഗത വാസ്തുവിദ്യാ വൈഭവത്തിന്റെ ഉദാഹരണമാണ്. ലണ്ടനിൽ നിന്നും ഇറ്റലിയിൽ നിന്നും ഇറക്കുമതി ചെയ്ത ബർമ്മ തേക്ക് തടിയും ഡിസൈനർ ടൈലുകളും ബംഗ്ലാവ് നിർമ്മിക്കാൻ ധാരാളമായി ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

Kapparatte Bungalow was the residence of Vengayil Kunhiraman Nayanar, a Malayalam short story writer and essayist. In 1891 CE, he built the Kapparatte House. Later, as he thought that it was not sufficiently spacious, he built the Bungalow. It took 22 years to complete the construction and the writer died before its completion.

This magnificent 120-year-old house is an example of traditional architectural splendour, notable for its abundant use of imported Burma teak wood and designer tiles from London and Italy.

കിൾച്ചറൽ സർക്യൂട്ട്, മലബാറിന്റെ സാംസ്കാരിക പൈതൃകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിശദമായ ആഖ്യാനം, കണ്ണൂർ ജില്ലയിൽ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന 14 കേന്ദ്രങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. വാസ്തുവിദ്യ മുതൽ നാടോടി കലകൾ, വീരയോദ്ധാക്കളുടെ കഥകൾ, അവരുടെ നാടുകൾ, ക്ഷേത്രങ്ങൾ, കൈത്തറിയുടെ മഹത്തായ ഭൂതകാലം വരെ അടങ്ങിയ ഈ സർക്യൂട്ട് ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ സുപ്രധാന വശങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. വടക്കേ മലബാറിന്റെ തനത് സംസ്കാരവും പാരമ്പര്യവും അനുഭവിച്ചറിയാനാണ് ഈ യാത്ര.

The Cultural Circuit, a detailed storytelling narrative on the cultural heritage of Malabar, consists of 14 destinations, spanning across Kannur district. This circuit covers virtually every important aspect of life, from architecture to folk arts to tales of mighty warriors and their kingdoms to temples and to the glorious past of kaithari [indigenous handloom]. This expedition is all about experiencing the unique culture and traditions of North Malabar.

സാംസ്കാരിക സർക്യൂട്ടിനോടനുബന്ധിച്ച പ്രധാനടൂറിസം/പൈതൃക കേന്ദ്രങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു .

CULTURAL CIRCUIT

ഗുണ്ടർട്ട് ബംഗ്ലാവ്

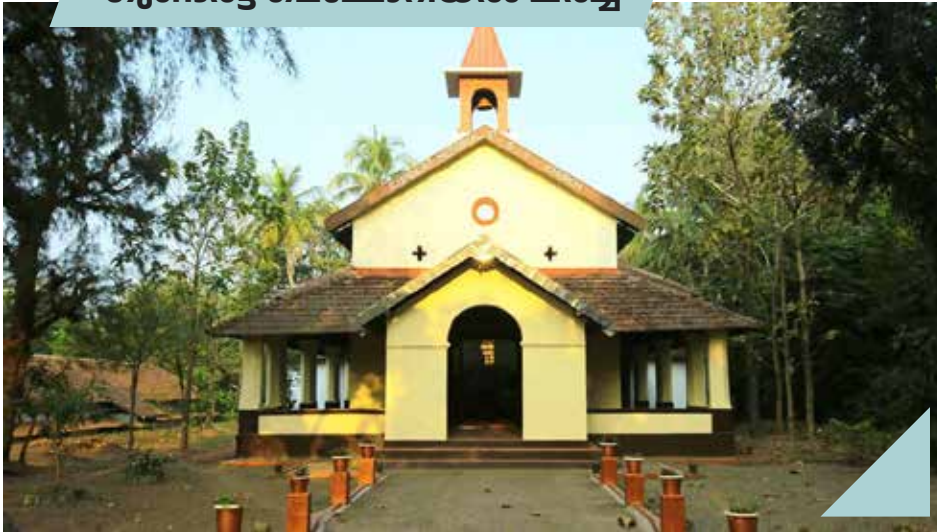

1

മലയാള ഭാഷയ്ക്ക് നൽകിയ വിലമതിക്കാനാവാത്ത സംഭാവനകളുടെ പേരിൽ ശ്രദ്ധേയനായ ജർമ്മൻ മിഷണറിയും പണ്ഡിതനും നിഘണ്ടുകാരനുമായ ഡോ ഹെർമ്മൻ ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ വസതിയായിരുന്നു ഗുണ്ടർട്ട് ബംഗ്ലാവ്. അദ്ദേഹം 1839-ൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കുകയും ഏകദേശം രണ്ട് പതിറ്റാണ്ടോളം ഇവിടെ താമസിക്കുകയും ചെയ്തു. തലശ്ശേരിയിൽ നിന്ന് 4 കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള ഇല്ലിക്കുന്നിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഈ ബംഗ്ലാവ് തലശ്ശേരിയുടെ സാംസ്കാരിക ചരിത്രത്തിലെ നിരവധി സംരംഭങ്ങൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. ബംഗ്ലാവിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന ലിത്തോ പ്രസിൽ നിന്നാണ് മലയാളത്തിലെ ആദ്യ പത്രങ്ങളായ രാജ്യസമാചാരവും പശ്ചിമോദയവും പുറത്തുവന്നത്. ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസം നൽകിക്കൊണ്ട് സാമൂഹിക പരിഷ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തുടക്കമിടുന്നതിലും ടൈലറിംഗ് യൂണിറ്റ് ക്ലാസുകൾ സ്ഥാപിച്ച് സ്ത്രീകളുടെ ഉപജീവനമാർഗം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിലും ബംഗ്ലാവ് പ്രധാന പങ്കുവഹിച്ചു.

Gundert Bungalow was the residence of Dr Hermann Gundert, a German missionary, scholar and lexicographer who is remembered for his invaluable contributions to the Malayalam language. In 1839 CE, he settled down and lived here for almost two decades. Situated at Illikkunnu, which is 4 kms from Thalassery, this bungalow witnessed several initiatives in the cultural history of Thalassery. The first Malayalam newspapers, Rajyasamacharam and Paschimodayam came out from the litho press set up at the bungalow. The bungalow was also instrumental in triggering social reform activities by providing English education and enhancing women's means of livelihood by the setting up of tailoring unit classes.

ഗുണ്ടർട്ട് മെമ്മോറിയൽ ചർച്ച്

2

ക്രിസ്തുവർഷം 1839-ൽ നിർമ്മിച്ച ഇല്ലിക്കുന്ന് പള്ളി എന്നും അറിയപ്പെടുന്ന നെട്ടൂരിലെ ഗുണ്ടർട്ട് മെമ്മോറിയൽ CSI ചർച്ച്, കേരളത്തിൽ ബാസൽ മിഷൻ സ്ഥാപിച്ച ആദ്യത്തെ പള്ളിയാണ്. ഗുണ്ടർട്ട് ബംഗ്ലാവിനോട് ചേർന്ന് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ഈ പള്ളിയും അതേ ചരിത്രം പങ്കിടുന്നു. 1839 മുതൽ 1846 വരെ ഏഴു വർഷക്കാലം ഈ സഭയിലെ ആദ്യത്തെ വൈദികനായിരുന്നു റവ. ഡോ. ഹെർമൻ ഗുണ്ടർട്ട്. കേരളീയ വാസ്തുവിദ്യയുടെയും കൊളോണിയൽ ശൈലിയുടെയും സമന്വയത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നതാണ് പള്ളി കെട്ടിടം. രൂപകല്പനയിലെ പരമ്പരാഗതമായ വിശാലത ഇടനാഴികളിലും നേവിലും കാണാം. പള്ളിയുടെ പൗരാണിക ചാരുത അതിന്റെ വിശാലമായ വരാന്തകൾ, അതിന്റെ മേൽക്കൂരയിൽ ടവറിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ജർമ്മൻ മണി, ടൈൽ ചെയ്ത മേൽക്കൂരകൾ, ഒന്നിലധികം വൃത്താകൃതിയിലുള്ള ജാലകങ്ങൾ എന്നിവയാൽ എടുത്തു പറയേണ്ടതാണ്. ഗുണ്ടർട്ടിന്റെ ചെറുമകന്റെ ശവകുടീരവും ഇന്ത്യൻ സർക്കസിലെ മാസ്റ്റർ കീലേരി കുഞ്ഞിക്കണ്ണന്റെ ശവകുടീരവും പള്ളി സെമിത്തേരിയിൽ ഉണ്ട്.

The CSI Gundert Memorial Church, Nettoor, also known as Illikkunnu Church built-in 1839 CE, was the first church established by the Basel Mission in Kerala. Located close to the Gundert Bungalow, this church shares the same history. Rev. Dr Hermann Gundert was the first priest of the church, and served in the position for seven years from 1839 to 1846.

The church building represents an amalgamation of Kerala architecture and colonial style. One can also visit the tomb of Gundert's grandson in the church cemetery. Another attraction is that the tomb of Keeleri Kunjikannan, the maestro of Indian Circus, It is also situated in the church cemetery

ശ്രീ ചിറക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം

3

കണ്ണൂരിലെ തലശ്ശേരിയിൽ നിന്ന് 5 കിലോമീറ്റർ അകലെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ശ്രീ ചിറക്കാവ് ഭഗവതി ക്ഷേത്രം ജില്ലയിലെ ഏറ്റവും പഴക്കം ചെന്ന ദേവി ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഒന്നാണ്. കാളി, സരസ്വതി, ലക്ഷ്മി എന്നിവരുടെ ദിവ്യശക്തി ക്ഷേത്രത്തിൽ നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു എന്നാണ് വിശ്വാസം. തമ്പുരാട്ടി, ഇളം കരുവൻ പൂതാടി, ഗുണ്ടൂർ കോട്ടവനം എന്നീ തെയ്യങ്ങളുടെ അവതരണത്തിന് പേരുകേട്ട, ക്ഷേത്രത്തിലെ വാർഷിക ഉത്സവം ഗ്രാമവാസികൾ ഏറെ കാത്തിരിക്കുന്ന മതപരവും സാംസ്കാരികവുമായ ചടങ്ങാണ്. പ്രാദേശിക വിശ്വാസമനുസരിച്ച്, ദേവി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട വാമൽ ദീപുതറ എന്നറിയപ്പെടുന്ന വാമൽ സ്ഥലമാണ് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മൂലസ്ഥാനം. കൊടുവള്ളി പുഴയിൽ ദേവിയുടെ സ്വയംഭൂ അവതാരത്തിനുശേഷം ചിറക്കൽ രാജവംശത്തിലെ രാജാവാണ് ഇല്ലിക്കുന്നിൽ ക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചത്. നിലവിൽ മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലാണ് ക്ഷേത്രം.

Sree Chirakka Kavu Bhagavathy temple, located 5 kms from Thalassery, Kannur is one of the oldest Devi temples in the district. It throbs with the divine strength of Goddess Kali, Saraswathi and Lakshmi. Renowned for the Theyyam performances of Thamburatti, Elam Karuvan Poothadi and Gundoor Kottavanam, the annual festival of the temple which falls in April is a much-awaited religious and cultural event for the villagers.

According to local belief, the place called Vaamal, now known as Vaamal Deeputhara where the goddess appeared, is the Moolasthanam of the temple. After the Swayambhoo incarnation of the Goddess in the form of a fish in Koduvally river, the King of Chirakkal royal dynasty built the temple at Illickunnu. Currently, the temple is managed by the Malabar Devaswom Board.

അണ്ടലൂർ കാവ്

4

തലശ്ശേരിയിലെ ധർമ്മടം ഗ്രാമത്തിലെ അണ്ടലൂരിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന അണ്ടലൂർ കാവ്, വടക്കേ മലബാറിലെ പുരാതന ക്ഷേത്രങ്ങളിലൊന്നാണ്. ഇത് മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ അഞ്ചാമത്തെ അവതാരമായ പരശുരാമൻ നിർമ്മിച്ചതാണെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിൽ രണ്ട് കാവുകൾ ഉണ്ട് - മേലെ കാവ് അയോധ്യയെയും താഴെക്കാവ് ദാരികയെയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ശ്രീരാമൻ, ലക്ഷ്മണൻ, ഹനുമാൻ, സീതാദേവി എന്നിവരാണ് ഈ ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രധാന പ്രതിഷ്ഠകൾ. അണ്ടലൂർ കാവിലെ വാർഷിക ഉത്സവം മലയാള മാസമായ കുംഭത്തിലാണ് നടക്കുന്നത്. ഈ സമയത്ത് ഗ്രാമം മുഴുവൻ സന്യാഹാരം ആചരിക്കുകയും ക്ഷേത്രത്തിലെ ആചാരങ്ങളിലും അനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അണ്ടലൂർ കാവിലെ തെയ്യങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ പകർന്നു നൽകുന്ന മ്യൂസിയത്തിൽ ക്ഷേത്ര സമുച്ചയത്തിന്റെ ഒരു മിനിയച്ചർ പതിപ്പും തെയ്യത്തിന്റെ വലിപ്പമുള്ള വിഗ്രഹവും ഉണ്ട്.

Andalur Kavay, located at Andalur in Dharmadam village of Thalassery, is one of the ancient temples in North Malabar region of Kerala and is believed to have been built by the Sage Parasurama, the fifth version of Lord Vishnu. There are two Kavus [shrines] in the temple - Mele Kavay [Upper Shrine] represented as Ayodhya and the Thazhe Kavay [Lower Shrine] as Darika. The main deities of this temple are Sree Rama, Lakshmana, Hanuman and Sita Devi. The annual festival at Andalur Kavay falls in February and it is a time of celebration for the whole community. During this time the whole village observes vegetarianism and participates in the rituals and the customs of the temple. A museum in the temple gives you an overview of Theyyam performances at Andalur Kavay and its history. One can also observe a miniature version of the temple complex and a life-size idol of Theyyam.

മൊയ്തു പാലം

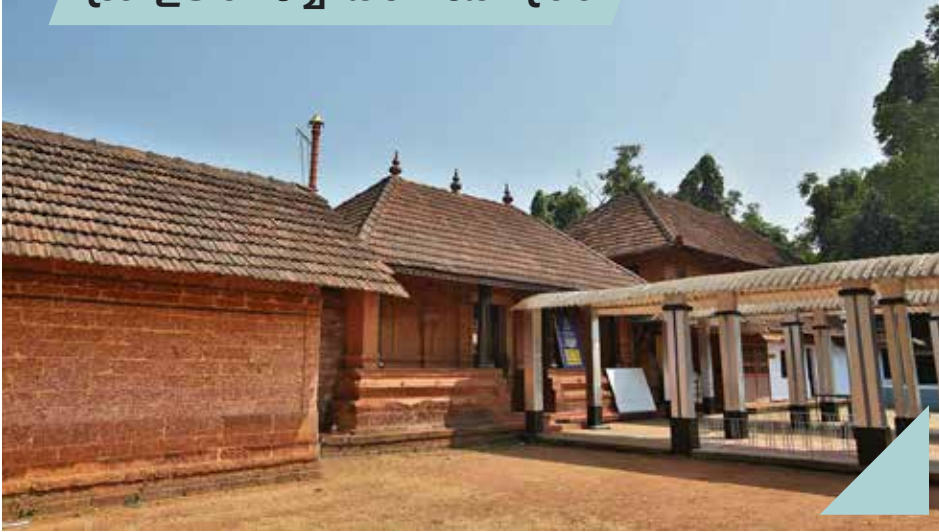
5

1900-കളുടെ മധ്യത്തിൽ, തലശ്ശേരിയെയും കണ്ണൂരിനെയും ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ഏക കണ്ണിയായിരുന്നു ധർമ്മടത്തെ മൊയ്തു പാലം. 1930-ൽ ബ്രിട്ടീഷുകാർ പണികഴിപ്പിച്ചതാണെങ്കിലും, സംസ്ഥാന നിയമസഭാംഗമായിരുന്ന ടി.എൽ. മൊയ്തു സാഹിബിന്റെ പേരാണ് പാലത്തിന് നൽകിയിരിക്കുന്നത്. 90 വർഷം പഴക്കമുള്ള ഈ പാലം ഘടനാപരമായ കേടുപാടുകൾ കാരണം 2015 ൽ അടച്ചെങ്കിലും അതിന്റെ പൈതൃക മൂല്യം കണക്കിലെടുത്ത് പൊളിച്ചിട്ടില്ല.

Back in the mid-1900s, Moidu Bridge at Dharmadom was the only connecting link between Thalassery and Kannur. Although built by the Britishers in 1930 CE, the bridge is named after T. L. Moidu Sahib, the State Legislative Assembly Member, for his exemplary work in promoting the welfare of the community. This 90-year old bridge was closed down in 2015 due to structural damage but never demolished considering its heritage value.

ശ്രീ ഊർപ്പഴച്ചി കാവ് ക്ഷേത്രം

6

കണ്ണൂർ ജില്ലയിൽ നിന്ന് ഏകദേശം 12 കിലോമീറ്റർ അകലെ എടക്കാട് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന പുരാതന ക്ഷേത്രമാണ് ശ്രീ ഊർപ്പഴച്ചി കാവ്. ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രധാന മൂന്ന് പ്രതിഷ്ഠകൾ ഭഗവതി ദേവി, ശ്രീ ഊർപ്പഴച്ചി ദൈവത്താർ, വേട്ടക്കൊരുമകൻ എന്നിവയാണ്. മേലെ കോട്ടത്ത് തൊണ്ടച്ചന്റെ ഒരു ശ്രീകോവിലുമുണ്ട്. ഒരേ ക്ഷേത്ര മതിൽക്കെട്ടിനുള്ളിൽ തന്നെ ശൈവ-വൈഷ്ണവ സങ്കേതം ഉള്ളതിനാൽ ഈ ക്ഷേത്രത്തിന് അപൂർവമായ പ്രാധാന്യമുണ്ട്.

ദൈവത്താർ വെള്ളാട്ടം ഭഗവാനോടുള്ള പ്രാർത്ഥനയായി ദിവസവും ഉച്ചയ്ക്ക് നടത്തപ്പെടുന്നു. ജില്ലയിലെ മറ്റ് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇത് വളരെ വിരളമായതിനാൽ ഇത് അപൂർവമായ കാഴ്ചയാണ്. വേട്ടക്കൊരുമകൻ കളിയാട്ടവും ഇടയ്ക്കിടെ അവതരിപ്പിക്കാറുണ്ട്. വാർഷിക ഉത്സവങ്ങളിൽ ശിവരാത്രി മഹോത്സവം (ഫെബ്രുവരി മാസങ്ങളിൽ), മണ്ഡല വിളക്ക് (നവംബർ, ഡിസംബർ മാസങ്ങളിൽ 41 വിശുദ്ധ ദിനങ്ങൾ) എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

Sree Oorpazhachi Kavu Temple is an ancient temple situated at Edakkad, almost 12 kms from Kannur district. The three main deities of the temple are Goddess Bhagavathy, Sree Oorpazhachi Daivathar and Vettakkurumakan, within the inner temple enclave. There is also a shrine of Thondachan at the Mele Kottam [upper citadel]. The temple has a rare significance because of the Shaiva-Vaishnava sanctum within the same temple enclave.

Daivathar Vellattom [ritualistic oracle dance] is performed daily at noon, as a prayer to the Lord. It is a rare sight because it hardly happens in the other temples in the district. Vettakkorumakan Kaliyattom is also performed occasionally. Annual festivals include Shivaratri Mahotsavam (during February) and Mandala Vilakku (41 holy days during November and December).

ശ്രീ പെരളശ്ശേരി ക്ഷേത്രം

7

കേരളത്തിലെ വടക്കേ മലബാർ മേഖലയിലെ പ്രശസ്തമായ തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രമായ ശ്രീ പെരളശ്ശേരി ക്ഷേത്രം കണ്ണൂരിലെ പെരളശ്ശേരിയിലാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. സുബ്രഹ്മണ്യനാണ് ഇവിടുത്തെ പ്രധാന പ്രതിഷ്ഠ. സർപ്പജയ്ക്ക് പേരുകേട്ട ക്ഷേത്രത്തിൽ കോഴിമുട്ടയാണ് പ്രധാന വഴിപാട്. തായമ്പക, ഇരട്ടത്തായമ്പക, ചാക്യാർകുത്ത്, പാഠകം, ഓട്ടൻ തുള്ളൽ, കഥകളി തുടങ്ങിയ പരമ്പരാഗത ക്ഷേത്ര കലാരൂപങ്ങൾ ഉത്സവകാലങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കാറുണ്ട്.

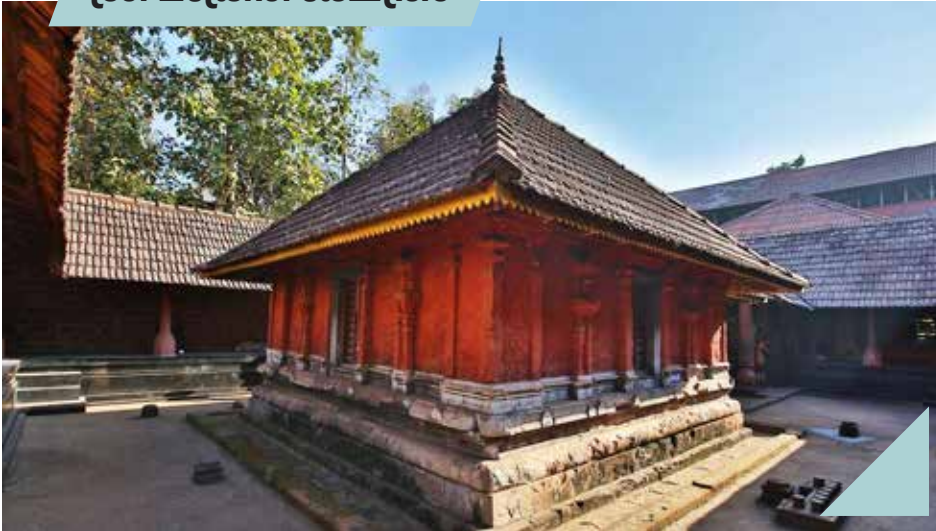
ചതുരാകൃതിയിലുള്ള ക്ഷേത്രക്കുളത്തിന് നാല് വശങ്ങളിൽ നിന്നും എണ്ണമറ്റ പടികളുള്ള ആകർഷകമായ വാസ്തുവിദ്യയുണ്ട്. തുലാം സംക്രമ നാളിൽ കാവേരിയിലെ ജലം ക്ഷേത്രക്കുളത്തിലെ കിണറ്റിൽ എത്തുമെന്നാണ് വിശ്വാസം. വാസ്തുവിദ്യാ വൈഭവത്തിനും ഐതിഹ്യങ്ങൾക്കും പേരുകേട്ട ഈ ക്ഷേത്രം തീർച്ചയായും സന്ദർശിക്കേണ്ട സ്ഥലമാണ്.

A famous pilgrim centre in the North Malabar region of Kerala, Sree Peralassery temple is situated at Peralassery in Kannur. The main deity worshipped here is Lord Subramanya. Famous for snake worship, hen's eggs are the main offerings in the temple. The traditional temple art forms like Thayambaka, Irattathayambaka, Chakyarkoothu, Pattakam Ottan Thullal, and Kathakali are performed in the temple during festival seasons.

The temple pond is a source of wonder for all devotees. This rectangular pond has an impressive architecture with countless steps leading into the pool from all the four sides. The local belief is that on the day of Thulam Sankramam, water from the Cauvery will reach the well of temple pond. This temple, renowned for its architectural splendour and legends, is a must-visit destination.

ശ്രീ മക്രേരി ക്ഷേത്രം

8

സം പെരളശ്ശേരി ക്ഷേത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റൊരു ആരാധനാലയമാണ് ശ്രീ മക്രേരി ക്ഷേത്രം. ക്ഷേത്ര ഐതിഹ്യമനുസരിച്ച്, വാനര ദേവനായ ഹനുമാൻ ഭൂതതായുഗത്തിൽ വിഗ്രഹം സ്ഥാപിച്ചു. മർക്കടൻ വിഗ്രഹം പ്രതിഷ്ഠിച്ചതിനാൽ, ക്ഷേത്രത്തിന് മർക്കടശ്ശേരി എന്ന പേര് ലഭിച്ചു. കാലക്രമേണ അത് മക്രേരിയായി ചുരുങ്ങി. ഭഗവാൻ ആഞ്ജനേയൻ തന്നെ തന്ത്രിയായുള്ള കേരളത്തിലെ ഏക ക്ഷേത്രമാണിത്. ആഞ്ജനേയൻ, വിഷ്ണു, ഗണപതി എന്നിവരാണ് പ്രധാന പ്രതിഷ്ഠകൾ. ക്ഷേത്രക്കുളവും പുരാതനമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു, ഭഗവാൻ ഹനുമാൻ തന്റെ വാൽ കൊണ്ട് കുളം കുഴിച്ചതായി വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. പ്രശസ്ത സംഗീതജ്ഞനും സംഗീതസംവിധായകനുമായ വി. ദക്ഷിണാമൂർത്തി സ്വാമികൾക്ക് ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പുനരുദ്ധാരണത്തിൽ വലിയ പങ്കുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ച അവാർഡുകളുടെ ഒരു ശേഖരം ഇവിടെ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. എല്ലാ വർഷവും സ്വാമികൾ ഭഗവാന്റെ സന്നിധിയിൽ പരിപാടികൾ അവതരിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

Sree Makreri temple is another place of worship in Kannur, and is associated with the Peralassery temple. According to the temple myth, Lord Hanuman, the monkey god, installed the idol in Thretha Yuga. Since the supreme markkadan [monkey] consecrated the idol, the temple got the name Markaddassery and over time it was shortened to Makreri. It is the only temple in Kerala, where the tantri [chief priest] is Lord Anjaneya (Hanuman) himself. The main deities are Lord Anjaneya, Lord Vishnu and Ganapathi. The temple pond is also considered ancient and it is believed that the Lord Hanuman dug the pond with his tail. V. Dakshinamoorthy Swamikal, the renowned musician and music composer in Malayalam film industry, had a great role to play in the renovation of the temple. A museum dedicated to him has a collection of awards he received during his career.

കണ്ണൂർ കോട്ട (സെന്റ് ആഞ്ചലോ ഫോർട്ട്)

9

1505-ൽ പോർച്ചുഗീസ് വൈസ്രോയി ഡോൺ ഫ്രാൻസെസ്കോ ഡി അൽമേഡ നിർമ്മിച്ച ഈ കോട്ടയുടെ മതിലുകളിൽ വാണിജ്യത്തിന്റെയും കൊളോണിയലിസത്തിന്റെയും യുദ്ധങ്ങളുടെയും ചരിത്രങ്ങൾ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. 1663-ൽ ഡച്ചുകാർ കോട്ട പിടിച്ചടക്കുകയും ചില പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തുകയും പിന്നീട് അറക്കൽ രാജവംശത്തിലെ അലി രാജാവിന് വിൽക്കുകയും ചെയ്തു. 1790-ൽ കോട്ട കീഴടക്കിയ ബ്രിട്ടീഷുകാർ തങ്ങളുടെ സൈനിക താവളമായി അതിനെ മാറ്റി. നിലവിൽ ആർക്കിയോളജി സർവ്വേ ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ സംരക്ഷണത്തിലാണ്. ലാറ്ററൈറ്റ് കല്ലുകളും സൂർബി [ഇഷ്ടിക പൊടി] മിശ്രിതവും ഉപയോഗിച്ച് നിർമ്മിച്ച കോട്ടയ്ക്ക് ത്രികോണാകൃതിയിലുള്ള വിന്യാസമുണ്ട്. മനോഹരവും ഭീമാകാരവുമായ മൂന്ന് കൊത്തളങ്ങൾ, ഒരു വിളക്കുമാടം, പീരങ്കികൾ, ബാരക്കുകൾ, ശവകുടീരങ്ങൾ എന്നിവയാണ് ശ്രദ്ധേയമായ സവിശേഷതകൾ. കോട്ടമതിലുകളിലൂടെ നടക്കുമ്പോൾ, പ്രകൃതിദത്ത തുറമുഖമായ മാപ്പിള ബേ, ധർമ്മടം ദ്വീപിന്റെ വിദൂരദൃശ്യം എന്നിവയും കാണാം.

A walk past the centuries is what this enduring historical monument named St Angelo Fort, popularly known as Kannur Fort, offers to the traveller. Originally constructed by the Portuguese Viceroy, Don Francesco de Almeida in 1505 CE, the imperial walls of this fort virtually carry the chronicles of trade, colonialism and battles. In 1663 CE, the Dutch captured this fort, made certain modifications and later sold it to the Ali Raja of the Arakkal dynasty. The Britishers then conquered this fort in 1790 CE and used it as their military base. Presently, the fort is protected by the Archaeology Survey of India. The fort, built using laterite stones and surkhi [brick dust] mixture, has a triangular layout. Three beautiful and gigantic bastions, a lighthouse, cannons, barracks and tombstones are the notable features of this fort.

അറക്കൽ കെട്ട്

10

കേരളത്തിലെ ഏക മുസ്ലീം രാജവംശമായ അറക്കൽ രാജവംശത്തിന്റെ കൊട്ടാരമായ അറക്കൽ കെട്ട്, ഒരു തുറന്ന നടമുറ്റം, പള്ളികൾ, ദർബാർ ഹാളുകൾ, ഒരു ഭരണ കേന്ദ്രം എന്നിവയുൾപ്പെടുന്ന സമുച്ചയമാണ്. കണ്ണൂർ പട്ടണത്തിൽ നിന്ന് മൂന്ന് കിലോമീറ്റർ അകലെ ഹാർബറിനോട് ചേർന്ന് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടോടെ അറക്കൽ കുടുംബം കണ്ണൂരിലും ലക്ഷദ്വീപിലും സ്വതന്ത്രമായി ഭരിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. അവർ പോർച്ചുഗീസുകാരുമായും ഡച്ചുകാരുമായും വ്യാപാരബന്ധം പുലർത്തുകയും മറ്റ് പല രാജ്യങ്ങളിലെ ഭരണാധികാരികളുമായും നല്ല ബന്ധം പുലർത്തുകയും ചെയ്തു. ഒരുകാലത്ത് ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരികൾ ഭരണസിരാകേന്ദ്രമായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന അറക്കൽകെട്ടിന്റെ ഒരു ഭാഗം പുരാവസ്തുവകുപ്പ് മ്യൂസിയമാക്കി മാറ്റി. കേരളത്തിന്റെയും കൊളോണിയൽ വാസ്തുവിദ്യാ ശൈലികളുടെയും സംയോജനമാണ് അറക്കൽ കെട്ട് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത്. നീളമുള്ള വരാന്തകൾ, ഒന്നാം നിലയിലെ അതിമനോഹരമായ തടി തറ, മറ്റ് മനോഹരമായ നിരവധി പ്രദർശനങ്ങൾ എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഒരുകാലത്ത് രാജകുടുംബം ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന വ്യത്യസ്തമായ പുരാവസ്തുക്കൾ ഇവിടെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

Arakkal Kettu, the palace of the erstwhile Arakkal dynasty, consists of different independent building units including an open courtyard, mosques, Durbar Halls and an Administrative Centre. It is located close to the Sea Harbour and is three kilometres from the present Kannur town. A portion of the Arakkal Kettu, which was once used as the administrative centre by the British rulers, has now been converted into a museum by the Department of Archaeology, and is managed by the Arakkal Family Trust. Arakkal Kettu represents a combination of Kerala and colonial architectural styles.

കണ്ണൂരിൽ നിന്ന് 6 കിലോമീറ്റർ വടക്ക് ചിറക്കൽ ഗ്രാമത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മനോഹരമായ ഒരു കുളമാണ് ചിറക്കൽ ചിറ. ഏകദേശം 15 ഏക്കർ വിസ്തൃതിയിൽ പരന്നുകിടക്കുന്ന കുളം കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ കൃത്രിമ കുളമാണ്. 350 വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് ചിറക്കൽ ഭരണാധികാരികൾ പണികഴിപ്പിച്ചു. കുളത്തിന്റെ മൂന്ന് വശങ്ങളിലായി ചിറക്കൽ കുടുംബത്തിന്റെ കോവിലകങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.

അഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ട് മുതൽ എട്ടാം നൂറ്റാണ്ട് വരെ ഭരിച്ചിരുന്ന മുഷക രാജ്യത്തിന്റെ പിൻഗാമികളാണ് ചിറക്കൽ രാജവംശമെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. മുഷക സാമ്രാജ്യത്തിൽ നിന്ന് രൂപംകൊണ്ട രാജവംശമാണ് കോലത്തിരി. പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടോടെ കോലത്തിരി എന്ന പേര് വിസ്മൃതിയിലാവുകയും, ചിറക്കൽ പ്രസിദ്ധമാവുകയും ചെയ്തു.

Chirakkal Chira is a beautiful pond situated at Chirakkal village, 6 kms north of Kannur. Spread over an area of about 15 acres, it is the largest artificial pond in Kerala. It was built by Chirakkal rulers over 350 years ago, and is a testament to the vision and intelligence of the rulers of a bygone era. There are three branches of the Chirakkal family, and their kovilakams [palaces] are situated on the three sides of the pond.

The Chirakkal dynasty is believed to be the descendants of Mooshaka kingdom, who ruled from the 5th to the 8th century. Kolathiri was the dynasty formed out of the Mooshaka kingdom and by the 18th century, the name Kolathiri was forgotten and Chirakkal became prominent.

ഫോക്ലോർ മ്യൂസിയം

12

ചിറക്കൽ ചിറയാട് ചേർന്നുള്ള ചിറക്കൽ ഫോക്ലോർ മ്യൂസിയം കേരളത്തിന്റെ നാടോടി സംസ്കാരവും പൈതൃകവും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും പരിപാലിക്കുന്നതിനുമായി സ്ഥാപിച്ചതാണ്. ചിറക്കൽ രാജകുടുംബത്തിലെ രാജാക്കന്മാർ നാടോടികലകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതിനുള്ള അംഗീകാരമായിട്ടാണ് ചിറക്കൽ രാജവംശത്തിന്റെ കിഴക്കേ കോവിലകം കേരള സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്ത്, 1995 ൽ കേരള ഫോക്ലോർ അക്കാദമിയുടെ ആസ്ഥാന മന്ദിരമാക്കുന്നത്. ഫോക്ലോർ മ്യൂസിയം, അക്കാദമിയുടെ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ബ്ലോക്ക്, ലൈബ്രറി എന്നിവയാണ് ഇവിടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. തെയ്യം, പടയണി, മറ്റ് നാടൻ കലകളുടെ ചെറുരൂപങ്ങൾ, അവയുടെ വേഷവിധാനങ്ങൾ, ശിരോവസ്ത്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ മ്യൂസിയത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആദിവാസികൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന കാർഷിക ഉപകരണങ്ങളും താളവാദ്യങ്ങളും ഇവിടെ ശേഖരിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

Chirakkal Folklore Museum, adjacent to Chirakkal chira, was established to protect and preserve the folk culture and heritage of Kerala. The kings of Chirakkal royal family are remembered for promoting folklore and arts, and in recognition of that, the Kizhakke Kovilakam of the Chirakkal dynasty was taken up by the Government of Kerala, and the Kerala Folklore Academy set up in 1995. The entire building houses the Folklore Museum, the administrative block of the Academy and a library.

The museum has life-size models of Theyyam as well as Padayani, miniature forms of other folk arts, and their costumes, headgears and so on. Moreover, the agricultural equipment and percussion instruments used by tribal people are collected and preserved here.

അഴീക്കോട് കൈത്തറി ഗ്രാമം

13

രാജകുടുംബത്തിന് ആവശ്യമായ തുണിത്തരങ്ങൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനായി ചിറക്കൽ രാജാക്കന്മാർ തമിഴ്നാട്ടിൽ നിന്ന് കൊണ്ടുവന്ന പരമ്പരാഗത കരകൗശല സംഘമായ സാലിയ സമുദായത്തിൽപ്പെട്ടവരാണ് നെയ്ത്തുകാർ. അവർക്ക് ഭൂമിയും അടുത്തുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലേക്കുള്ള പ്രവേശനവും നൽകി. അവർ കണ്ണൂരിലുടനീളം വ്യത്യസ്ത നെയ്ത്ത് തെരുവുകൾ സ്ഥാപിച്ചു. കണ്ണൂർ പട്ടണത്തിൽ നിന്ന് 8 കിലോമീറ്റർ അകലെയുള്ള അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു നെയ്ത്ത് തെരുവാണ് അഴീക്കോട് കൈത്തറി ഗ്രാമം. ഈ ഗ്രാമത്തിലുള്ളവർക്ക് നെയ്ത്ത് അവരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമായിരുന്നു. "കണ്ണൂർ ക്രേപ്പ്" ഹിറ്റായ 1960-80 കാലഘട്ടത്തിൽ വ്യവസായം കുതിച്ചുയർന്നു. ഇപ്പോൾ, അഞ്ചോ ആറോ കുടുംബങ്ങൾ മാത്രമാണ് കൈത്തറി നെയ്ത്ത് ചെയ്യുന്നത്.

The handloom industry in Kannur district dates back to the 16th century, although it became popular only in the 19th century. The weavers belonged to Saliya community, a traditional artisan group, who were brought from Tamil Nadu by the Chirakkal kings for producing fabric needed for the royal family. They were given land, and access to nearby temples. Their settlement led to the establishment of different weaving theruvus [streets] across Kannur. Azhikode Handloom Village is one such weaving street in Kannur district, located 8 kms from Kannur town. In this village, weaving was part of their life. The industry enjoyed a period of boom during 1960-80 when "Kannur Crape" was a hit. Now, only five to six families are involved in handloom weaving and most of them work for Hantex, where they supply fabric for school uniforms.

കക്കുളങ്ങര മസ്ജിദ്

14

കണ്ണൂരിൽ നിന്ന് 7 കിലോമീറ്റർ വടക്ക് വളപട്ടണത്താണ് കക്കുളങ്ങര മസ്ജിദ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. സാധാരണ കേരളീയ വാസ്തുവിദ്യാ ശൈലിയിലാണ് ഇത് നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നത്, എന്നാൽ ചില അറബി ഘടകങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ഉത്ഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രണ്ട് വ്യത്യസ്ത കഥകളുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്ത ആദ്യകാല പേർഷ്യൻ പണ്ഡിതന്മാരിൽ ഒരാളായ മാലിക് ഇബ്നു ദിനാറുമായി ഈ പള്ളി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 14-ആം നൂറ്റാണ്ടിലെ മുസ്ലീം പണ്ഡിതനും യാത്രികനുമായ ഇബ്ൻ ബത്തൂത്തയുടെ ഡയറിക്കുറിപ്പുകളിൽ, ഇസ്ലാം മതം സ്വീകരിച്ച കോലത്തിരി രാജവംശത്തിലെ ഒരു രാജാവാണ് മസ്ജിദ് നിർമ്മിച്ചതെന്നും അവിടത്തെ പ്രഥമ ഖാസി സയ്യിദ് അബൂബക്കറിന് അദ്ദേഹം എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുത്തതായും പരാമർശമുണ്ട്. മനോഹരമായ കുളം, പുരാതന മിനാരം, മുസ്ലീം സന്യാസിയുടെ ദർഗ, അതിന്റെ ആകർഷണീയമായ പരമ്പരാഗത വാസ്തുവിദ്യ എന്നിവ പ്രസംസനീയമാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ ഏറ്റവും പുരാതനമായ മിനാരങ്ങളിലൊന്നാണ് ഈ പള്ളിയിലുള്ളത്.

The Kakkulangara mosque is situated at Valapattanam, 7 kms north of Kananur. It was built in typical Kerala architectural style but incorporated some Arabic elements too. There are two different stories associated with its origin. To some, the mosque is connected to Malik Ibn Dinar, one of the earliest Persian scholars to travel to India. To others, who are familiar with the diary notes of Ibn Battuta (the 14th century Muslim scholar and traveller), the mosque was built by a king of the Kolathiri dynasty who converted to Islam. It is also mentioned that he accorded all facilities to Sayyid Abubakr, the first Qazi of the place. Visit this mosque to admire its picturesque location, beautiful pond, ancient minaret, the dargah of Muslim saint and its impressive traditional architecture. The mosque has one of the most ancient minarets in the state.

